www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на: „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 14-го вересня 1918. Ч. 110. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 14, 1918. No. 110.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ НАСТУП.

Німці опорожнюють Україну і переносять відти свої війска до Франції.

ПРОТИРЕВОЛЮЦІЯ В ПЕТРОҐРАДІ. — ЗАМОРДОВАНЄ БУВШОЇ ЦАРИЦІ І ЧОТИРОХ її ДОЧОК

Крим проголосив свою независимість.-Німецький князь королем Фінляндії.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УСПІШНИЙ НАСТУП АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСК.

8.000 Німців взято в полон.

ВАШИНҐТОН, 13. вересня. — Департамент війни одержав нинї слїдуючий урядовий звіт від ґенерала Першинґа:

„Американські війска розпочали при підмозї Французів на 15-милевім фронтї на полудне від Ст. Мігель наступ.

„НАСТУП РОЗВИВАЄТЬ СЯ ДУЖЕ УСПІШНО. ДОСИ НАШІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ КІЛЬКА СІЛ І ВЗЯЛИ 8.000 НІМЕЦЬКИХ В ПОЛОН.

„Наступ триває дальше. В деяких місцях посунули ся наші війска о 5 миль наперед".

ПЕРШИЙ НАСТУП АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ.

Наступ відбуваєть ся під особистою командою ґен. Першінґа.

З АМЕРИКАНСЬКОЮ АРМІЄЮ У ФРАНЦІЇ, 12. вересня. — **Перша американська офензива розпочала ся о год. 5-тій рано між ріками Мезою і Мозеляю. Наступ був переведений першою американською армією під особистою командою ґен. Першінґа.**

Американці здобули 10 сіл і посунули ся на 15-милевім фронтї о кілька миль наперед. В наступ бере участь значне число денків.

Французькі війска помагають на лївім і правім крилї. Цїлию наступу є в першій мірі змусити неприятеля до уступленя з висуненого бойвого фронту коло Ст. Мігель на полудне від Вердену.

ТРАНСПОРТОВИЙ КОРАБЕЛЬ „ПЕРСИК" ТОРПЕДОВАНИЙ.

На покладі находило ся 2.800 Американцїв, всї виратувані.

ВАШИНҐТОН, 11. вересня. — Англійська адміралїция подала нинї до міністерства маринарки вістку **про торпедоване корабля „Персика", який віз 2.800 Американцїв до Европи.**

Всїх жовнїрів виратувано. Підводна лодка, яка торпедувала корабель, зістала правдоподібно затоплена.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

СТРАШНА РІЗНЯ НА УЛИЦЯХ ПЕТРОҐРАДУ.

Місто горить рівночасно в дванайцятьох місцях.

ВАШИНҐТОН, 11. вересня. — Телеґрама від американського посольства з Християнії доносить на підставі достовірних листів, що **Петроград горить в дванайцятьох місцях та що на улицях міста прийшло до страшної різнї.**

Секретар Лансінґ, подаючи до загального відома отсю вістку, додає, що телеґрама не подає близшого вияснення, чи вони в Петроградї має характер зорґанїзованої противореволюциї, чи вона є може лише виявлином загальної анархії. Таксамо телеґрама не подає близше, яку участь у сїй анархії беруть большевицькі власти.

Таку інформацію одержав Департамент про останні події в Росиї. Подібні вісти надійшли до Департаменту також з другого жерела.

Коли браку подробиць тоді про лише положенє щось певного сказати. Одно є певне, що положенє в Петроградї було на якогось часу дуже лихе. Большевики переводили масові арештовання і карали смертию без переслуханя і без доказу провідників противних партий. Треба здогадувати ся, що строгі зарядженя большевиків викликали новий революційний рух та що анархія панує не лише в Петроградї, але вона обгорнула велику частину російських земель.

Селяни війшли до Петрограду.

ЛОНДОН, 12. вересня. — **Російські селяни, які недавно тому піднесли були порохобно проти большевицького правительства, мали війти до Петрограду і получити ся з тою частию мешканців, які є невдоволені з режіму большевиків,** як се доносить телеґрама з Копенгаґен до „Сентрал Нюс Едженсї".

На улицях міста прийшло до кровавої битви і в многих місцях міста вибухнув огонь.

Поголоска про здобуте Петрограду протиреволюціонерами.

КОПЕНҐАҐЕН, 12. вересня. — Телеґрами з Гельзінґфорсу доносять, що одержано там вісти **про здобуте Петрограду протиреволюціонерами.**

Большевицка преса домагаєть ся кровавої пімсти.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. — Большевицька „Красная Ґазета" домагаєть ся кровавої пімсти **за замордоване большевицького комісаря, Мейсея Урицького,** що напав на премієра Леніна, як се доносить нинї одержані тут телеґрами.

В першім, написанім під заголовком „Кров за кров", говорить ся: **„Ми змінимо наші серця на сталь і без милосердя будемо обивати наших ворогів десятками і сотками. Убийно їх тисячі за кров Леніна і Урицького".**

Троцький грозить спаленем Москви.

СТОКГОЛЬМ, 11. вересня. — Місяць вересень буде правдоподібно сьвідком ще страшнїйшого терору ніж були місяцї липень і серпень. Опозицийні партії зносять на силї серед розпуки. Приневолені до самообовязи люди підносять оружє проти терору так званих комісий для здавленя протиреволюциї, які денно розстрілюють сотки своїх противників.

Большевицький міністер війни, Троцький, постановив, як здаєть ся, за всяку цїну задержати диктатуру в руках совєта і не позволити й участи через давленє милосердя.

Троцький заявив перед у своїх промовах на зборах, що, коли би большевикам приходило зложити власть, найперше перенїсши би Москву в купу попелу.

Всї члени царської родини вимордовані.

ЛОНДОН, 12. вересня. — „Дейли Експрес" доносить, що одержав зовсїм певну вістку **про замордоване большевиками бувшої цариці і чотирох царських дочок.**

„Також одержано вістку, — говорить ся дальше в телеґрамі, — що на царицю-вдову (мати бувшого царя Николая II.), яка враз зі своєю дочкою і зятем князем Ольденбурським перебувала в Ялтї на Кримі, червона сторожа зробила була недавно напад, хотячи убити всї троє. Моряки чорноморської фльоти прийшли були одначе на ратунок і звели боротьбу зі жовнїрами червоної сторожі.

„Боротьба тривала через два тижнї. Червона сторожа мусїла остаточно уступити. Цариця-вдова находить ся в безнадїйнім місци".

Богато членів останнього царського кабінету покарано смертию.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Перша вістка, яка подає імена осіб, покараних смертию за протиреволюційні змагани, обіймає 37 осіб. Між тими находять ся більше членів останнього кабінету міністрів за панованя царя Николая II.

Російська бездротня телеґрама, подаючи зміст звіту, як се оголосив міністер загр. справ, Чичерін, наводить між иншими отсї імена: **Алексій Хвостов і Г. Протопопов,** оба колишні міністри для внутрішних справ; **Щегловітов,** бувший міністер справедливости; **Маклаков;** **Фостеров,** звісний провідник чорної сотнї. Лїста наводить дальше імена ріжних инших бувших високих урядників і жандармів з часів царського режіму.

Убито 50 соціялістів-революціонерів.

СТОКГОЛЬМ, 12. вересня. — **Большевицькі війска, розганяючи збори соціялістів-революціонерів, убили 50 і ранили 200 участників зборів.**

Большевицькі міністри не чують ся безпечними.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. — Совєтське правительство видало приказ всїм народним комісарам, щоби вони звертали увагу на свою особисту безпеку, як се доносить московська телеґрама до „Райнїше Вестфелїше Цайтунґ". В приказі сказано, щоби комісарі уживали на улицях Петрограду або Москви сильно оружених автомобілїв.

1.000 Анґлїйців у вязниці.

ЛОНДОН, 11. вересня. — **Що найменше 1.000 Анґлїйців находить ся тепер у вязницях в Петроградї і Москві,** як се доносить телеґрама до „Дейли Експрес".

Большевицке правительство чаде загрозити, що вони будуть покарані смертию на случай якогось нового замаху на житє членів большевицького правительства.

Инша вістка доносить, що большевицке правительство загрозило, що увязнені будуть держані по тюрмах яко закладники, доки большевицький посол в Анґлії, Літвінов, і його штаб не опустить безпечно Анґлію.

Американський ґенеральний консуль у вязниці.

ВАШИНҐТОН, 11. вересня. — **Першу вістку про увязнене большевиками американського ґенерального консуля в Москві, Пуля, одержано нинї в департаменті загр. справ від кореспондента часописи „Ворлд".**

Вістка доносить, що Пуля держать як полїтичного під острожною сильною сторожі в будинку американського консульату. Його обвинувачено о співучасть в змові, щоби підкупити і перетягнути на сторону протиреволюциї війска лотиські, які ставлять головну підпору большевицького правительства.

Анґлїйський консуль засуджений на смерть.

СТОКГОЛЬМ, 12. вересня. — **11 Анґлїйців і 81 Французів арештовано і увязнено в Петроградї, як се доносить достовірна вістка з російської столиці.**

Між увязненими Анґлїйцями находить ся анґлїйський ґенеральний консуль з Москви, Лаґарт, якого большевики вже були засудили на смерть, але він уйшов смерти завдяки інтервенциї послів нейтральних держав.

Анґлїйського аташе поранено на обіді амбасади.

СТОКГОЛЬМ, 12. вересня. — Капітан Кромі, анґлїйського аташе, який впав жертвою підчас нападу большевиків на анґлїйський консулят в Петроградї, поранено на обіді анґлїйської амбасади, де вони так довго, доки нейтральні посли не загрозили, що опустять Петроград, коли тїло не буде усунене.

Капітан Кромі належав до групи тих анґлїйських урядників, які домагали ся від анґлїйського правительства признаня совєтської републики.

Троцький особисто на чолї війск.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Большевицький міністер війни, Лев Троцький, находить ся недалеко Екатеринбурга, де він особисто обіймив команду над великою червоною армією, як се доносить нинї одержані тут вісти.

Большевики здобули Казань.

Совєтські війска зайняли у вівторок місто Казань. На улицях Петрограду прийшло до боротьби.

Троцький і ґен. Алексієв собі взаїмно грозять.

СТОКГОЛЬМ, 11. вересня. — Телеґрами одержані з Росиї, доносять, що посли нейтральних держав протестували проти масового мордованя полїтичних вязнів і грозили проґнанем большевиків з нейтральних держав на случай, коли би вони не змінили свого режіму.

10.000 бувших офіцирів, які були примушені зголосити ся, увінено у Москві у вязницях, де їх передержано цїлий тиждень майже без харчу. З причини переповненя і нечистоти виробила холера, яка потягнула за собою богато жертв.

Лев Троцький, большевицький міністер війни, повідомив бездротним телеґрафом ґен. Алексієва, головного команданта протиреволюційних війск, що за кождого большевика, убитого більшим сторонами або Чехо-Словаками, він прикаже розстріляти одного бувшого офіцира.

Ґен. Алексієв заявив знову, що на мордоване офіцирів він відповість погромами Жидів.

Остаточно більшу часть офіцирів, полонїну з того в Москві, випущено на волю, але кільканоцять офіцирів бракує. Як здогадують ся, їх розстріляно. Богато знову офіцирів не услухало приказу і не вельдували ся, але поотікали на ріжні протибольшевицькі терени.

В Петроградї не доси кілька тисяч офіцирів находить ся в Крештатській кріпости.

Большевицке правительство заплатило першу ратю відшкодовини.

ЛОНДОН, 11. вересня. — В суботу заплатило большевицке правительство Німеччині першу ратю відшкодовини в сумі $250.000.000, як се доносить телеґрама з Копенгаґен.

(Продовжене на сторонї 5-тій)

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ОПОРОЖНЮЮТЬ УКРАЇНУ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — **НІМЕЧЧИНА ЗАБИРАЄ СВОЇ ВІЙСКА З УКРАЇНИ І ПЕРЕНОСИТЬ ЇХ НА ЗАХІДНИЙ ФРОНТ,** як се доносить вісти, які наспіли нинї з Києва до Стокгольму.

ЗАВОРУШЕНЯ СЕРЕД СЕЛЯН НЕ УСТАЮТЬ.

Случаї погромів проти Жидів щораз частїйші.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. — **В полудневій Росиї приходить часто до заворушень серед селян і до протижидівських погромів.**

В могилевській губернії 3.000 вдалі селяни зоружених в мисливні кріси, звів боротьбу з Німцями, мусїв одним остаточно уступити.

В Звенигородї (в Київщинї) прийшло до завзятої битви між Німцями і селянами, в якій обі сторони потерпіли тяжкі втрати. Селяни знищили в селї Брусилівці цїлу німецьку залогу, убиваючи велике число Німців.

Берлїнські часописи подають вісти про страшні масакри Жидів в цїлій Росиї. Головну сіоністичну часопись „Ужер Тоґеблїт", видавану проф. Глобовським, закрито.

Мешканцї Петрограду манїфестують велику ненависть супроти Німців і просять алянтів о поміч.

ПРОФ. ГРУШЕВСЬКИЙ ХОРИЙ.

КРАКІВ, 11. серпня. — Як се доносить українські часописи зі Львова, **професор Грушевський занедужав на розстрій умисловий. До сеї недуги мала чимало причинити ся остра критика його полїтики на зборах і в українській та гадицькій пресї.**

З тої нагоди пише „Українське Слово":

„Проти Грушевського піднесено закиди за його полїтичні блуди. Безперечно є в тім дещо правди, але что з великих людий не робив блудів: Наполеон і Бісмарк і Хмельницький і Мазепа, а прецїй се не перешкодило їм стати великими".

КРИМ ПРОГОЛОСИВ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. — **Телеґрами з Києва доносять, що КРИМ ПРОГОЛОСИВ СВОЮ НЕЗАВИСИМІСТЬ.**

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Дмовскі домагаєть ся Польщі в історичних границях.

ВАШИНҐТОН, 12. вересня. — **Роман Дмовскі, през. польської народної ради, був нинї на авдієнції у секретаря ґен загр. справ, щоби предложити домаганя польського народу і перевести над ними дискусію. Дмовскі домагаєть ся признаня цїлкої і независимої Польщі в давних границях польського королївства.**

Президент Злучених Держав відносить ся з повною симпатією до національних змагань Поляків, але їх справа не находить ся ще в такім станї, як справа Чехо-Словаків, котрі зістали вже признані яко окрема держава.

Головним товчком, який причинив ся до признаня Чехо-Словаків правительствами алянтів, було зорґанїзоване ними війско до війни проти центральних держав, чого одначе Поляки доси не робили. Польські провідники в кождім случаю одержали вже заявленє зі сторони держав алянтів, що одним з мирових услівий буде привернене польської держави.

Справа Польщі ще непорішена.

КОПЕНҐАҐЕН, 12. вересня. — **Доси не найдено ще розвязки польської справи, як се доносить берлїнська „Фосіше Цайтунґ", і ніяк ся справа буде предметом нової конференції між німецьким міністром загр. справ, Гінце, і австро-угорським міністром загр. справ, бароном Бурґіном.**

Представники Польщі не будуть покликані на конференцію, доки обі правительства не порішать справи засадничо між собою.

Причиною поголосок про уступленє барона Бурґіна було, як подає „Фосіше Цайтунґ", рішуче його становище в користь австро-польського розвязки, на що Німеччина ніяк не може згодити ся. Барон Бурґін уступив би правдоподібно з посту, на случай, коли би австро-польске розвязнє було доси відложене.

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:	ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:
1 year $3.00	на рік $3.00
6 months 1.75	на пів року 1.75
3 months 1.00	на 3 місяці 1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
1 year $3.50	на рік $3.50
6 months 2.00	на пів року 2.00
3 months 1.25	на 3 місяці 1.25
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платять ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі мені-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити мені-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ЮВИЛЕЙ „СВОБОДИ".

В сю неділю, дня 15. вересня с. р., минає 25 літ від того дня, коли появило ся перше число „Свободи" і наша часопись зачинає 26-тий рік свого істнованя.

Перше число „Свободи" появилось було дня 15. вересня, 1893 року, в Джерзи Сіти, Н. Дж. Виходила вона яко двотижневник (що два тижні) і до кінця 1893 року появилось усего 7 чисел. В другім році — 1894 — „Свобода" ще дальше виходила яко двотижневник, аж дня 1. марта 1894, в 5 числі читачі довідались, що їх газета вже перемінена на тижневник. З того часу вона вже виходила дальше яко тижневник і до кінця 1894 р. загалом появилось 46 чисел „Свободи".

Мало є серед американських Українців тих, що брали участь в народній роботі на землі Вашінгтона тоді, як закладано „Свободу".

Богато померло або виїхало до старого краю, а осталось ледви кілька одиниць. Вони могли би нам розказати, як виглядала тоді американська Русь та яка ріжниця між нею а теперішною американською Україною. Здаєть ся 25 літ не богато, ледви половина віку чоловіка, то яке-ж сей час може мати значінє для великої української громади, для української Іміграції в Злучених Державах.

А тимчасом сих 25 літ має дуже велике значінє для тутешної української іміграції. За сих 25 літ вона не тільки зросла числом і силою, але також виросла у своїй зрілости; вона вже не та, що була. Се вже велика нова громада, з новими вимогами — нового житя.

Зеркалом того розвитку і того зросту у зрілости української іміграції є власне її газета. Хто би прослідив усі річники „Свободи" за 25 літ, то побачив би сей розвиток і сей зріст.

• • •

Але ми нині, в день 25-літного ювилею хочемо пригадати тільки її молоді літа, аби її читачі могли побачити, що вона осягнула, коли порівнати її теперішну силу і труд з її тодішними силами і заходами.

Перед „Свободою" були вже дві українські (тоді ще писано „рускі") газети, „Америка" і „Руске Слово", однак сі скоро впали, а „Свобода" появилась яко трета часопись і вона сьогодня обходить вже свій 25-літний ювилей.

Маленька була тоді „Свобода". Чотири маленькі сторінки, писані ще мало виробленою мовою, правописию етимольогічною, майже без жадних оголошень. Перші два числа розіслано „на оказ", а в 3-тім числі вже заповіджено, що дальші числа будуть діставати тільки передплатники. Кілько тих передплатників було, годі знати, але тяжко повірити, аби їх вже тоді було більше як яких 100 до 200.

З такими силами зачато народну працю серед тутешної української іміграції.

Вже в 4-тім числі „Свободи" з 1. падолиста 1893 появила ся стаття п. з. „Нам треба народної орґанізації", в якій було між иншим сказано (оригінал передаємо фонетичною правописию):

„Нас ту уже не мале число, но на сотки тисяч рахуют руского народа.

„Подумайте сами здорові, чи непосідалаб каса „Народного Руского Союза" в протягу пару літ яких 25.000 дол., слиб (колиб) ми всі взялись за руки і кождий о се дбав?"

Ся стаття, з якої отсе подали ми кілька слів, мала на меті приготовити основане Руського — а тепер Українського Народного Союза. І дійсно приготовила. Діло повело ся і „Свобода" стала його органом, яким є і до нині.

Тому 25 літ писала „Свобода", що Українців (галицьких і угорських) числили вже на сотки тисяч. Можливо, що було їх вже тоді яких 300 до 400 тисяч, однак угорські Русини були ще у значній переваз; з Галичини знова більшість творили Лемки, отже головно жителі західної Галичини, а **іміґрація Українців зі східної Галичини тоді була щойно в початках.** Відай не була ще вона тоді більша як на яких 50.000 осіб.

З яким же елементом зачинали діло основателі „Свободи"?

Головно — з елементом з Лемківщини і з малою громадою східно-галицьких Українців. Лемки були „тверді Русини", але не були москвофіли, бодай не такі як теперішні, котрі себе вважають за „русских" (Москалів). **Отже Лемки були тими каменярами, що побудували і „Свободу" і „Український Народний Союз".** Вони звали себе Русинами, як ми всі Галичани ще тоді себе звали, але були Українцями таксамо як і ми всі, а тепер вже і звуть себе Українцями, також так як і ми всі. За ними аж прийшли східно-галицькі Українці і стали з ними разом до праці. Нині вже вони творять одну громаду; нині вже чи Лемко, чи Бойко, чи Подоляк, чи Підгірянин, чи Гуцул — всі Українці, всі творять одну народну громаду. **Нині вже є ріжниця між Лемком Українцем і Лемком кацапом, але між Лемком Українцем і Подоляком нема тої ріжниці, що була, як вони вперве стрінули ся на чужині** (в старім краю вони звичайно не стрічали ся).

І се заслуга газети, — заслуга „Свободи".

Жаль, що є часть Українців з Лемківщини і зі східної Галичини в таборі, який не хоче признати свого народу за нарід; жаль, що через тусаму кацапську пошесть тоді було Українцям галицьким зблизитись до братів з угорської Руси; але на перешкоді стояли ворожі сили, які доси тоді було зборотн, а які одначе всетаки в короткім часі мусять впасти.

А чи не вражає Вас, Читачу, як бачите слова „Свободи" зперед 25 літ, що „в протягу пару літ каса Союза моглаб мати яких $25.000, як би так всі взялись за руки і кождий о се дбав"?

Нині каса У. Н. Союза, а властиво його фонди виносять около пів міліона долярів, а каса Союза дістає від членів $15.000 кождого місяця.

Яка ріжниця за 25 літ!

Але та ріжниця могла би бути ще більша, як би серед Українців не було розбитя на противні і ворожі табори. Нині У. Н. Союз міг би мати більше ніж 100 тисяч членів, а його майно виносилоб міліони, не сотки тисяч, як би так була єдність в економічно-просьвітній праці серед Українців в Злучених Державах. Жаль, що нема, але забувати про неї не треба на будуче.

• • •

А який поступ зробила сама газета „Свобода".

Перше число „Свободи" з 1893 р. можна легко помістити на 2-ох сторонах теперішної „Свободи", ще й лишить ся доволі чистого місця, а крім того ще остає 4 сторони; значить, нині читач „Свободи" має що другий день 3 рази більше читати ніж читач „Свободи" зперед 25 літ мав до читаня що пів місяця, — або иншими словами: нині читач „Свободи" дістає що дня стільки, що перше діставав що 21 днів.

Але то було перше число, а нинїшне властиво не є 110-те, а меньше-більше яке 1.700-не, бо доси появилось вже яких 1.700 чисел „Свободи".

До дня 6-го серпня 1914 вона виходила яко тижневник, а з днем 8-го серпня 1914 зачала виходити тричи в тиждень і так виходить. Перше її число тому 25 літ читало кільканоот Українців, а тепер читає „Свободу" кільканайцять тисяч читачів. Коли вона зачинала виходити три рази тижнево, то мала вже 20.000 передплатників (членів У. Н. Союза), одначе по вибуху війни зачало зростати і число передплатників зпоза орґанізації, так що вже по реформі по конвенції в Бофало, Н. Й., вона виносило до 2.000. І коли опісля зачали відпадати члени У. Н. Союза, то „Свобода" вирівнувала потрохи свою страту новими передплатниками, як зі Злучених Держав так і з Канади. Однак потім вона понесла другу страту, бо дня 17-го січня 1916 канадійські власти заборонили доступ „Свободі" до Канади, через що „Свобода" знова стратила майже 4.000 передплатників. Однак український загал в Злучених Державах підпер свою часопись і винагородив її страту і нині читач „Свободи" знає, що кождого другого дня рівночасно з ним читає тусаму часопись майже 18 тисяч Українців і Українок в цілих Злучених Державах, від Атлянтійського до Тихого океану.

Сьогодня „Свобода" вже могла би удержатись без клопотів і все вповні задоволити своїх читачів, однак мусить боротись ся з трудностями серед теперішної дорожні та недостачі матеріялів і робучих рук, а з другої сторони ізза перерваня зносин зі старим краєм. Одначе загал наш мусить розуміти, що се час війни, який усе є дуже тяжкий для всякого підприємства і длятого повинен старатись безвинно свою газету все і всюди підпирати, аби вона могла перебути теперішні тяжкі часи та сповняти як слід свою місію.

• • •

Колиб ми хотіли говорити про зміст „Свободи" зперед 25 літ і про ріжницю у відношенню до теперішної „Свободи", то загально можемо сказати, що як тодішна „Свобода" була відбиткою, зеркалом тодішнього громадського і культурного житя та стремлінь тодішнього українського народу в Злучених Державах і в старім краю — так знова і теперішна „Свобода" є зеркалом теперішного громадського і культурного житя та стремлінь українського народу в Злучених Державах і в Европі.

Який був український „старий край" тому 25 літ?

Він був **тойсамий, але не такийсамий.**

Про російську Україну майже тоді у нас не згадувано. Вона була забута в тяжкій царській неволі.

А галицька Україна? Вона теж була в тяжкій ляцькій неволі. Але завдяки тяжкій праці і боротьбі української демократії нині вона бодай се осягнула, що се національно сьвідома країна та що зорґанізованою самопомочию успішно бореть ся проти ляцької неволі і насиля.

Тоді ще ми могли прочитати такі записки про старий край, які нині вже звучали би дивно. Візьмім для приміру дві записки зі „Свободи" з 1895 р.

В числі 38, з 28. падолиста 1895 читаємо (подаємо фонетикою):

„Посол Ю. Романчук виголосив у віденськім парляменті строго опозиційну промову против новому правительству, на котрого чолі стоїть нині бувший шляхтич польський Казимир Баденї. З ріжних сторін Галицької Руси посипались телеграми і письма признання з подякою для п. Романчука за его сьмілий крок. І справді, **як на Русина** була се відважна бесіда. Здає ся, що парлямент віденьский еще не чув з уст Русина так острих слів".

Зновак в ч. 42 з 26. грудня 1895, в статі п. з. „Не спускаймо ся на нічию ласку", читаємо (подаємо фонетикою):

„Нюйорська газета „Морнінґ Джорнал" подає таку вістку:

„Руска депутація селян в числі 230 мужа прибула до Відня, щоб виявити цісарю свої кривди, які заподіяно рускому народови в Галичині з нагоди сегорічних виборів до сойму. Цісар не припустив до себе цілої депутації, лишень шістьох і обіцяв вглянути в ту справу і зробити справедливість. Вкінци додає тасама газета, що **цісар вельми розсердив ся на сьвященників, що брали удїл в тій депутації і зганив їх поступок".**

Редакція, між иншим, від себе додає таку увагу;

„Руске сьвященство, котре тримало руский нарід в вірности і преданности до Габсбурского дому, за представлене кривд руского народу цісарю, заподіяних польськими шибениками, **стягнуло нині на себе монарший гнів.** От і справедливість, котра має бути фундаментом держави. Сли (коли) держава в особі цісаря руководить ся такою справедливостію, сли она єсть таким фундаментом, то будуче (будучність) смутне, не веселе і мало тріжне".

А з того виходить, писала дальше „Свобода", що:

„Нам хлопам треба самим взяти ся до діла і постояти за свої права".

А нині?

Нині ще також галицька Україна в ляцькій неволі; нині ще також є насильства і надужитя. Але нині вже сьвященики не тримають руського народу „в вірности і преданности до Габсбурського дому"; нині вже не возить народу „на скарги до цісаря до Відня". Нині, як заповіла „Свобода", нарід, хлопи, вже взяли ся до діла і вміють постояти за свої права.

Київська Україна, хоч ще таки є прусько-австрійсько-мадярські наїзники, всетаки є вже державою і скорше чи пізнійше мусить бути цілком вільною, а Україна галицько-буковинська стремить до злуки з київською; хоч раз на все освободити ся з австрійсько-польської визниці під Габсбурською короною і бути у своїй свобідній республиці.

Такасама ціль є нині і серед української іміграції в Злучених Державах. Стремить до неї і „Свобода" і тим несе нову думку, думку визвольну, думку повної свободи цілої української території і готовить український загал до бою за ту велику думку, за сю величну ідею.

З НАГОДИ ЮВИЛЕЮ „СВОБОДИ"

кождий член У. Н. Союза, читач „Свободи", або прихильник її повинен постановити собі приєднати одного нового передплатника для своєї часописи. При добрій аґітації „Свобода" легко могла би мати 30 тисяч передплатників, а тоді вона перебула би легко і найтяжчу крізу і читачі мали би за се велику нагороду, бо їх часопись значно би уміцнила ся і побільшила ся.

Памятаймо, що приєднане кождого нового передплатника є побільшене тої найсьвідомійшої української громади, яка старатиме зорґанізовану українську армію для боротьби за свободу цілого нашого народу.

Скористайте свого найблизшого приятеля зложити $1.75 на відчину передплату і прийшіть її на адресу: 83 Grand St., Jersey City, N. J.

о. Григорій Грушка
основатель і перший редактор „Свободи".

Марко Скритий.

„СВОБОДА".

25 літ, як ти підняла
Український прапор вгору;
До боротьби усіх взивала
За Неньку нашу дорогу.

25 літ будила ти наш нарід сплячий
Тут, у далекій чужині;
25 літ кидала ти слова горячі
У наші серця ледяні.

25 літ орала ти вкраїнську ниву
Широким лемішем, плугом;
25 літ скріпляла нашу силу;
До праці гнала всіх разом.

Ти перша стала всіх єднати
До праці, боротьби, житя —
Й ти перша взялась вимітати
Усяке зпоміж нас сьміття.

25 літ — просторий, довгий час;
Шляху немат спорий треба пройти
І в боротьбі посеред нас
Нераз упасти можна, й лягти.

Та ти не слабла, ти кріпшала,
Все висше несла свій прапор,
Все нові маси притягала
В сильний наш народний табор.

І труд твій не пійшов з водою.
Не пропав марно піт гіркий —
Днесь тисячки підуть з тобою
У боротьбу на поклик твій.

Підуть... І підуть гордо, сьміло
Катам на зустріч, несучи месть,
Й наложать голови за сьвяте діло,
За славу народу, за честь.

Ти-ж їх все вчила край любити,
Вкраїну — рідну нітчину,
Й сама їй присягла служити
В невільну добу й у вільну...

БРАТЯ РУСИНИ!

(Програмова стаття в першім числі „Свободи"—Джерзи Сіти, Н. Дж., 15. вересня 1893).

Пускаючи сей перший нумер нашої часописи в широкий сьвіт, кличемо до Вас щиро руським братським голосом: Прийміть і повитайте яко свою „Свободу"!

Русини!

Як колись давно в неволі в кайданах, стогнав ізраїльський народ під управою жорстоких деспотів фараонів, так до сего дня стогне, конаєе в невільнім ярмі під чужим панованем руський рід. Жидам післав Бог Мойсея яко освободителя з египетської неволі. Нам його не пішле, коли народ сам не буде дбати о те, щоб як найскорше розірвати пута і повними грудьми відітхнути сьвіжим воздухом свободи. Та кудиж дорога до храму сеї богині? Де її шукати? Як отримати тую так бажану свободу?

Розпиняй за нас на хресті Спаситель сказав: „Істина освободить вас". Правда одна може нам дати свободу. Се річ неоспорима, що тільки ті люди стали ся свобідними, котрі, знайшовши правду, пізнали свою гідність, народне достоїнство, свої права Божі і вирвали ся, стрясли з себе духовне ярмо невіжества, ярмо тілесного гнету і так стали ся свобідними, вольними панами своєї землі, свого ділання, народного розвою в силі, в знаню і в богатстві. Такий нарід наживаємо нині народом сильним, независимим, богатим, котрий із запаленою походнею просьвіти і поступу в руках несе і розсіває зерно цивілізації і людскости в найтемнійші закутки дикої Африки.

Ми, Русини, питаємо ся нині, чому Німці, Французи, Американці є вільним і богатим народом, а ми одні обдерті, уроджені на богатій земли, чужим кланяємо ся богам та свій кровавий піт і працю мусимо в чужу складати стодолу, а самі з голоду гинемо. А що гірше — ми навіть і метрики народної назви ще маємо! Коли кожде дике племя в Африці є означене певним сталим іменем через учених дослідників, то нас чорт знає, як звуть — бо ми невольники і по нумеру нас кличуть, як треба дати остатну корову на податок, або кров свою проливати на чужих нивах та на чужу користь.

Чому? Бо руський народ не мав часу на тоє, щоб у себе в дома працювати над укріпленем руського духа, над зєдиненем своїх сил, і так дати в спадщині своїм внукам та правнукам народну независимість і політичне значінє. Коли другі народи звивали ся охочо і спокійно коло роботи на власнім поли народного самопізнаня, Русин мусів віками стояти на варті і проливати свою кров на поли битви з дикими ордами татарськими і бісурменськими, щоб своїми благородними грудьми здіяти непрошибну стіну для европейської цивілізації проти азійського варварства.

А що-ж з того?...

Нині видиш тільки висові могили, що сьвідчать про хоробрість і геройство наших прадідів за сьвяту свободу, котрі начинили руську землю своїм кістьми, напоїли її сьвятою руською кровю, а тепер на тій земли Лях, Німець і Жид пшеницю сіє, а нам, рідним синам тої землі, кажуть їсти полову, за котру ще треба дорого платити.

Русини!

Така наша доля, такі наша судьба на тій земли, де ми вперше сьвіт узріли і перший крик видали з наших невинних грудий: „Хліба, мамо, хліба! З голоду вмираю!" Та нужда, та біда, той недостаток найбільше дали ся чути по сій і по тій стороні наших зелених Карпат. Люди почали виходити громадами то в ОРсію, то в Угорщину за кавалком хліба. Аж на остатку почули, що є десь якась Америка, і нуж пускати ся за далекий, широкий Атлянтик.

Біда зажене всюди, бо — як каже один старий Латинник: Necessitas non habet legem. Не минуло пару літ тому назад, як тисячі а тисячі руського народа подибуємо на вольній, гостинній американській земли.

О незломна сило руського духа! О віро руська, твердша від ґранітових скал віковічно зеленого Бескида! Русин бурлака на чужій земли, нікому нелюбний, всім чужий, несьвідомий ані взяв, ані права того народа, де заблукав. В короткім часі, працюючи мов той хробачок під землею, за тяжко зароблений гріш сам побудував собі руські церкви без жадної чужої помочи; розакладали ся руські братства взаїмної помочи, словом — Русин, скинувши тільки з себе полатаний гуньку, показав, що в него за сила, коли чужий його не гнете, не запрягає в ярмо неволі.

Народе руський!

Ти показав, чьа в тобі сильна віра, яка у тебе терпеливість, яка у тебе постійність!

Слава, слава і честь Тобі, о Народе мій! Чже тут в Америці Твій хліб їсть, а о Твоє добро, о Твою просьвіту не дбає, най буде Богом і людьми проклятий! Ти у власних силах ішов дорогою, котра веде до правди, а правда до свободи. Але тепер оглядаєш ся за пробе до храму свободи.

віднком, котрий би завів Тебе.

Тим проводником власне є часопись „Свобода". Нашою задачею є: просьвічати руський народ, боронити його честь від ворожих нападів, вказати йому дорогу до поступу, до цивілізації, до добробуту.

Дальше — сьвятим буде обовязком боронити межи народом його скарби, то є: віру, обряд і мову.

Наконець будемо старати ся всіми силами, щоби наш нарід мінив свою честь і яко руський народ лучив ся в одну велику громаду, як то ділають наші співбратя Чехи, Словаки. Поляки тут в Америці, щоб не остатати позаду других народів, котрі вихрестали вже лучшу долю для себе.

Родинці!

Судьба і доля першої правдиво руської газети тут в Америці зависить від Вас. Кождого Русина-патріота є сьвятим обовязком нашу „Свободу" підтримувати і так причиняти ся до її розвитку, до її істнованя.

Подайте нам помічну руку в так сьвятій справі, а ми з Богом ідемо шукати істини, а істина доведе до свободи, котра одна освободить нас, як сказано на початку.

ДО СВОБОДИ.

(Передруку з 1-го числа „Свободи", 15. вересня 1893 р.).

Свобода премила,
Жизнь Бога самого —
Чом нам не окажеш
Ти личенька твого?

Чому ми віками
Все в тяжкій неволи?
Коли ми дімдем ся
Вже лучшої долі?

Чим ми ті згнівили? —
Скажи, о боґине,
Нещай наше племя
В кайданах не гине!

Віками носили
Зелізні окови,
Ріками за тебе
Лилось нашой крови.

На твою честь й славу
Висові могили
Ще сьвідчать по нині,
За що ми ся били.

Свободо сьвятая,
Ти бо єси Богом;
Пронесешь по Руси
Лискавкою й громом.

Розжени ту хмару
Тиранства й облуд,
Розбий сю темницю,
Де скований люд.

Най раз від Бескида
Аж там до Алтая
Тебе повитає
Вільна Русь сьвятая.

В земли Вашінґтона,
Свободо, твій трон;
Коли ти заглянеш
До руських вікон?

Свободо премила,
Жизнь Бога самого —
Колиж Русь увидить
Сьвітло лиця твого?

Федорів.

Українське Товариство „Вільні Козаки Міста Львова" від. 143 У. Н. Союза в Ню Йорку

— відсьвяткує —

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ 1918

ПЯТЬЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ СВОГО ІСНОВАНЯ

Крім співу, музики, промов і декламацій, відбудеть ся

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

в гали Укр. Народного Дому, 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

О 9-ій годині рано відправить ся Служба Божа, а о годині 2-ій пополудни Панахида за померших членів тов. „Вільні Козаки міста Львова".

Просить ся всіх прихильників о ласкаву участь. 109-10

ПРОГРАМА СЬВЯТА:

Сьвято розпічнеть ся в гали Українського Народного Дому о годині 3-тій пополудни з слідуючими точками:

1) Вступне слово.....п. Д. Шагай
2) Музика відграє.....Амер. гимн
3) Спів.....Український Хор
4) Декламація „Треті Півні" відекламує учениця....М. Василяк
5) Відчит „Політика і інтриґи".....п. М. Д. Величко
6) Спів.....Український Хор
7) Декламація „Кавказ".....п-ні Л. Мулярчукова
8) Музика
9) Декламація „Каменярі".....п. Е. Душник
10) Музика.
11) Декламація „До України".....Мелян. Мулярчук
12) Спів.....Український Хор
13) Музика.

Український Хор під управою п. М. Гундича.

Музика С. Цембрівського.

По вичерпаню повисшої програми наступить **ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.**

ВСТУП З ГЕТЧКОМ 35 ЦІНТ.

Тикети можна набути у п. Я. Кирича, 110 Іст 3-тя ул., Ню Йорк, Н. Й.

Просім повідомляти ся Бл. Родинам, що дня 2-го падолиста с. р., відбуде ся представленє заходом Тов. „В. К. М. Л." Зістане виставлена штука в 5-ти діях **„Невольник".**

Заповідаючи се представленє, просимо всі Товариства в Ню Йорку, щоби здержались на той день зі своїми забавами і виставами театральними.

ЗА УРЯД ТОВАРИСТВА:

Яким Кирич, предс.
Михаїл Гнилофчин, секр.

НОТИ ДО СПІВУ.

Шевченко-Волошин: Чого мині тяжко. Хор мішаний.....40 ц.
Шевченко-Воробкевич: Думи мої. Хор мішаний.....40 ц.
Шевченко-Лисенко: Ой діброво, темний гаю. Хор мішаний.....40 ц.
Шевченко-Топольницький: Ой три шляхи. Хор мішаний.....40 ц.
Микола Лисенко: Коли розлучаються двоє. Дует на сопран і альт або тенор і бас.....40 ц.
Б. Лепкий-Д. Січинський: Фіналь. Розжалобила ся душа. Сольо в супроводі фортепяну.....50 ц.
О. Лупький-Д. Січинський: І не питай мене. Сольо в супроводі фортепяну.....40 ц.

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
439 North Sixth Avenue
SCRANTON, PA.

10710

ДЕШЕВО ДО ПРОДАЖИ.

З причини покликаня мужа до війска, продам дешево 3 доми, кождий з них на 7 кімнат, пивниці цементовані, всьо уряджене після найновійших вимог. Читателю, тут маєш до набутя дом так дешево, що дешевше не найдеш їх ніде инде. Доми находять ся в Кеуну, N. Y. По інформації пишіть до: 109-10

Мгз. L. PIASECKA,
205 EAST 14th STREET,
NEW YORK, N. Y.

ТИСЯЧІ ЛЮДИЙ

Уживає по три цукорки ПАРТОЛА перед сном, коли у них жолудок не в порядку. Тоді їх цілий організм обновляєсь, травленє відбуваєсь правильно і здорово, і вони знова тішать ся повним здоровєм.

ПАРТОЛЯ знамените средство для очищеня крови і жолудка. Кромі сего воно є так чисте, що не може зашкодити навіть дитині. А її наслідки є так хосенні, що вповні влекшують недуги у хронічно терплячих мущин і женщин.

Звертайте увагу на забуреня печінки і неправильности жолудка. ПАРТОЛЯ захороняє перед тими недоманами. Повна принципів на скірі є спричиненя наслідком злого травленя їди.

Коли Вас тисне під серцем і Ви терпите на нестравність жолудка, коли нетравите, маєте болі, то сейчас ужийте ПАРТОЛЮ для усуненя отруї з Вашого орґаніма.

Се средство ділає легко, грунтовно, і не допускає грізної небезпеки.

ПАРТОЛЯ — найліпший приятель мущин, женщин і дітий. В кождій українській родині повинна находитись коробка ПАРТОЛЯ. Коробка коштує $1.00; 6 кор. лише $5.

ДАРОМ

Гарний і пожиточний презент кождому, хто пришле замовлене і гроші враз з сим оголошеном. Листи і гроші адресуйте до:

АРТЕКА РАКТОСА,
100 Second Avenue,
New York, N. Y. Dept. 20. (52)

ПЕРШЕ МІНІСТЕРСТВО СКОРОПАДСЬКОГО ПО УПАДКУ У. Ц. РАДИ.

Міністерство Лизогуба, яке править Республикою, складаєть ся з осіб, з котрих деякі були незнані в українськім руху, хотяй знані були зі своїх здібностий технічно в ріжних сферах. Понизше подаємо біографічні уваги про кождого з них зосібна.

Президент міністрів.

Федір Лизогуб родив ся 6. падолиста 1862 р., в маєтности своєї родини, в провінції чернигівській. Від 1888 до 1897 року був він маршалком (головою) зїзду дідичів в Чернигові, опісля був через цілих 15 літ радником земства сей-ж провінції. В 1901 році був вибраний головою „земської управи" провінції полтавської, а в році 1915 зістав іменований через віце-короля Кавказу, великого Князя Николая Николаєвича, членом віце-королівської ради і радником для впровадженя інституції земств на Кавказі. По революції був членом міністерства внутрішних справ в кабінеті князя Львова, а опісля брав участь в заграничних справах в тім же кабінеті. Коли був ще головою земства, показав ся чоловіком широких поглядів. Він походить зі старої панської родини українських козаків.

Міністер заграничних справ.

Дмитро Дорошенко, чоловік активний і великий патріот. Є він одним з найвидійших представників партії соц.-федералістів, яку на заході скорше назвали би радикал-соціялістичною. Родив ся року 1882, коло Глухова, в провінції чернигівській. Родичі його походять зі старої родини українських козаків. Війна заскочила його в Швайцарії, відки він сейчас повернув до Києва, де взяв ся зараз дальше до праці в союзі земств. По революції номіновано його віце-губернатором провінції київської, а опісля генерал-губернатором східної Галичини і Буковини, окупованих російськими армиями. В серпни 1917 року, коли наступила перша кріза в кабінеті Винниченка, Українська Центральна Рада припоручила йому сформувати новий кабінет, та коли однак крізу вдало ся опісля зльокалізувати, його номіновано губернатором губернії чернигівської. Населенє сеї губернії тямить його добрі заслуги. Є він доктором фільософії київського університету і сенат свого часу пропонував йому катедру, однак через його симпатії до українського руху царське правительство не допустило до сего і вкінци дали йому місце професора історії в Академії Торговельній у Катеринославі, де він був від р. 1909 до 1913. Був завсіди активним членом в українській пресі, а через три роки видавав український журнал „Дніпрові Хвилі". В товаристві „Просьвіта" здобув собі признанє і пошану українських патріотів. Є се чоловік далекосягних поглядів, енерґічний, з даром відограти поважну ролю в будові української самостійної держави. Українські інтелектуальні круги покладають на його діяльність, яко члена коаліційного кабінету, великі надії.

Міністер рільництва.

Василь Григорович Колокольцев, член правительства яко міністер рільництва, політично належить до партії кадетів. Чоловік образований і працьовитий в своїм фаху. Колокольцев має нині около 45 літ. Родив ся в провінції харківській. Є він один з найактивнійших членів земства в окрузі Вовчанск, харківської провінції. Був головою „земської управи", а по революції головою всіх земств харківських. Знаний в краю яко українофіл і добродій. Кінчив студії в Академії Рільничій в Москві, а від смерти свого батька жив в родинних маєтностях в Писарівці, вовчанського округа. Одружив ся з Українкою, селянкою, великою патріоткою, котра завсіди колиала в національнім строю. Своїм патріотизмом впливала дуже на свого мужа. На бажанє своєї жінки він віддав, коли вже мав 25 літ, 500 десятин виробленої землі селянам, щоби, як говорила все його жінка Україна, відплатити ся селянам за кривди, заподіяні його батьком за часів кріпацтва. Оставив він собі 1000 десятин лісу, який удержував після культури модерної та з якого користував ся разом з селянами. В родиннім селі, Писарівці, вибудував своїм коштом нормальну школу для селян, а за часу діяльности в земстві зреорґанізував цілий округ в такий спосіб, що сей округ став опісля взірцем цілій Україні. Так майже в кождім селі позаводили амбулянси, шпиталі і сиротинці та школи. Колокольцев зреорґанізував цілу сіть комунікації телефонічної і всюди в окрузі повиробловано такі дороги, що не було їм подібних в инших округах, а виглядали радше як собі 1000 десятин лісу, який удержував після культури модерної та з якого користував ся разом з селянами. В родиннім селі, Писарівці, вибудував своїм коштом нормальну школу для селян, а за часу діяльности в земстві зреорґанізував цілий округ в такий спосіб, що сей округ став опісля взірцем цілій Україні. Так майже в кождім селі позаводили амбулянси, шпиталі і сиротинці та школи. Колокольцев зреорґанізував цілу сіть комунікації телефонічної і всюди в окрузі повиробловано такі дороги, що не було їм подібних в инших округах, а виглядали радше як якусь провінцію в західній Европі. Він відбув кілька подорожий до Петрограду, щоби одержати дозвіл отвирати школи, де мусів нераз буквально на колінах просити ріжних чиновників, заки удало ся йому одержати такий дозвіл. За панованя большевиків в харківській провінції кілька разів большевики справили на него погоню, а одного разу уникнув смерти утечею, скритий в автомобіли. Його добро большевики знищили, спалили. Він також знаний зі своєї діяльности яко шеф інституції Червоного Хреста підчас російсько-японської війни. В р. 1898 був кандидатом до земства, та переправ через свої ліберальні погляди.

Міністер публичного здоровля.

Др. В. Любинський походить зі старої української родини з Галичини, якої предки дуже давно перейшли на Поділє. Є се звісний бактеріольоґ, котрий був директором бактеріольоґічного інститута в Києві. Для доповненя своїх студій їздив в році 1909 до Берліна.

Міністер фінансів.

А. Рипецький є членом центрального комітету партії кадетів на Україні. Через 18 літ був членом міської ради в Києві і директором гіпотечного банку та розвинув широку діяльність в новім суспільнім руху. Є він також головою одного з великих промислових банків.

Міністер просьвіти.

В. Василенко є членом російського центрального комітету кадетів і віце-президентом кадетської партії на Україні. Він був членом міністерства просьвіти в кабінеті Керенського. Чоловік образований, український історик, приватний доцент університету київського, політик, лібера, демократ і член Українського Генерального Трибуналу. Завзятий приклонник коаліційного міністерства, яке піддержувало би принципи самостійности України. Кінчив студії медицини, і історії і фільософії на університеті в Дорпаті. В році 1904 був професором дівочого інститута і корпуса кадетів на університеті в Києві. В 1905 році заложив був журнал „Київська Ехо", який опісля царське правительство заборонило. За свої українофільські тенденції і за свої ліберальні погляди взагалі був засуджений на рік тюрми. Через свій патріотизм не дістав на стало катедри на університеті.

Міністер комунікацій.

В. Бутенко є по фаху інжинієром і був давнійше директором зелізниць на Поділю. Є він членом партії кадетів, з походженя Українець.

Міністер війни.

Генерал Рогоза через 27 літ служив офіцером в російській армії на території України. Походить з родини дідичів і київській провінції. В сій великій війні був командантом 4-тої армії. В 1917 році організував українські партії на румунськім фронті.

Міністер торговлі і промислу.

С. Гутник належить до партії кадетів. Від року 1917 є він президентом одеської „біржі і членом центрального комітету кадетів одеського округа. Знаний в Одесі, головно між Жидами, в руху котрих брав він активну участь. Партія кадетів в Бесарабії ставила його кандидатом до російських Установчих Зборів. Чоловік образований і дуже активний. Образував ся в Одесі. Уміючий прийняти, адвокат при апеляційнім суді в Одесі. В 1901 році був радником для одеської біржі. Заряджував Сибірським банком, в році 1914 заложив приватний банк в Одесі і був вибраний членом міської ради. Визначний знавець в питанях торговельних, як торговлі збіжем і зелізом, рівнож знавець в українській політичній економії. Член міжнародної комісії, задачею якої є рішати питаня в торговлі вшенницею. Він числить 50 літ. С. Гутник є Жидом.

Міністер достави.

С. Соколовський родив ся в Полтаві з бідної родини. Має тепер около 50 літ. Працював при комісях в ріжних економічних товариствах в Полтаві. Є він президентом промислового товариства в Одесі, членом і фундатором товариства промислового і торговельного полудневої Росії, директором робітничого асекурацийного товариства, членом товариства промислового воєнного, стояли представником-делеґатом торговлі і промислу полудневої Росії на всеросійській промислевій конґресі, фундатором товариства „Схід" для економічної експансії і автором річників про Ситуацію Торговлі і Промислу на Україні. Був відповічальним редактором журналів в Николаєві і Одесі. Фундатор вистав російських виробів на Сході. Належить до промислової групи партії прогресивної. За молодих ще літ був соціялістом та відбув довші подорожі по Америці і Сході.

Міністер справедливости.

М. Чубинський кінчив свої студії в Берліні, Липску, Парижи і Відни. Спеціялізував ся в карнім праві на університеті в Петрограді і був сенатором касаційного суду. Походженя українського і відомий дослідник культурних богатств на Україні в 1860 році. Є він членом партії кадетів. Учений криміналіст і автор многих праць в тій же області. Він числить около 50 літ.

Міністер праці.

І. Вагнер бувший професор політехніки в Києві і директор департаменту праці в воєнним промисловім комітеті. Є він сином добре звісного письменника під іменем „Кіт Мурлика". Буде мати десь около 50 літ.

Державний контрольор.

Професор Атанасів, бувший директор філії державного банку в Києві. Член партії кадетів. Бувший професор на університеті в Києві і Одесі. Автор визначних історичних праць про „Політику Тургота" і по історії французької революції. Бувший фундатор і президент першого банку запомогового в Одесі. Був номінований через міністра Вітте на посаду директора державного банку в Києві. Прислужив ся богато до розвою цукрового промислу на Україні. Має около 65 літ і є з походженя Українець.

(„L'Ukraine").

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову спонаглиненку або нетерпну недугу а потребуєте помочи спеціяліста

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скора, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси нахаднились через довгі роки в тім самім будинку, і мою ловкість як потверджено, рекомендує і усьвідомлює кождого, бодай кілька в місяць відвідує та оказалощо уверить Вас, що Ви потуманні на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болі голови, запорот голови, нервоза, спокійно сон Ваш в очах, слабі пам'ять, слабі і нервові нерви, безсонність, болі в спину і кривці, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні хвороби, неправильно мовлення і мовчи, неправильні болі, наступ на спину і ноги, нервоза до жінок.

ПРИМІНЮЮЧИ ЕЛЕКТРИЧНІ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УЛЕПШИТЬ ВАС ПО УСІЙНІЙ ОБСЛІДІ ЛЕЧЕНЯ.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
140 East 14th Street,
Nearer Tuesday Hall
NEW YORK CITY

Годині офісові: Денно від 9. рано до 4. пополудни і від 6. до 8. В неділі і приказані сьвяти: від 10. до 2. в полудень.

ОСЬВІНЬ ПОЧЕКАЛЬНЯ ПОКІЙ.

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ В ОЛІФАНТ!

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

в справі

Четвертої Позички Свободи

відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ Б. Р.

о ніч. ШКОЛ АГЛІТОРІЮ, ОЛІФАНТ, PA.

Говорити будуть українські й анґлійські бесідники. Початок о 2-ій годині пополудни. На се віче є обовязані прийти всі Українці з Олифант і околиці. Історія осудить наш український патріотизм. Автем, Україні, до діла, поки час. Побідить Америка ворога всього людства, то і ми, Українці, виграємо свою волю.

Комітет.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ С. Р.

о годині 2.30 пополудни

відбуде ся

МАНІФЕСТАЦІЯ

В СПРАВІ ЧЕТВЕРТОЇ ПОЗИЧКИ (LIBERTY LOAN)

Промовляти будуть: Н. Перебрин, майор міста — по анґлійськи; адвокат Шмовгій — по словацьки; знаний бесідник п. К. Кирчів з Джерзи Сіти — по українськи; місцевий душпастир о. Н. Чапанський і другі місцеві бесідники.

На сю маніфестацію запрошує всіх громадян 110

МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ
Ів. Ваверчак, предс.
Вас. Федишин, секр.
Юрій Левців, кас.

ПАМЯТАЙ, ЩО НЕДОВІРЯЧИ СОБІ САМОМУ, ТРАТИШ ВСЕ.

Часто стрічаємо людий, на яких лиця малюють ся зневохота до житя і вічна обава, так як би над їх головою висіло якесь нещастє. Розмовляючи з ними завважите, що їм не так зле ведеть ся. Їх діла ідуть добре, заробляють добре, їх родини тішать ся здоровлем і всьо іде нормально.

Щож є причиною їх видимого знеможеня? Се їх жолудок, котрий лічить на запір. Їх орґанізм вимагає сейчасного, систематичного уважаня ліку, який усунув би радикально причину усього злого.

Сим ліком, усюди звісним, яко одиноке успішне средство в забуреню жолудка, запору і других недомагань, є наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лічиче. 110

Памятайте, що ми звертаємо кождий цент тому, хто докаже, що наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лічиче не є таке як ми описуємо.

ЦІНА БУТЕЛЬКИ $1.25.

До набутя в лїпших аптиках, у наших аґентів, або прямо у фабрикантів.

B. WROBLEWSKI & CO.,
100 E. 4th St., S. W., New York, N. Y.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛЯВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік відомо ліпшої услуги Українцям. Представлено себе сьвідомо через з ус кажіти та сейчас через а українського лікаря. Коли Ви хотіли надію видно ріжних лікарів і мали відчуваєм, що Ви ще дуже сильно стоїть, розрадчить сейчас звернуть до

Dr. LEONARD LANDES

Що Ви відносите дерев кождого, що Ви робите, але Ваше тіло покрилось і розкрилось. Ви є малої недуги. Хиру уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ревматизм, запрошення, нервоза, шкірна, серце, легкі і т. д.

Недуги малої і тяжкої дуже за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які перетинаємо Ваші внутрішности. Не кождий лікар володіє ті апарати, дякуємо, що вони дуже дорогі. Не наслідаємо на завтра а сейчас приходьте до нашого лікаря.

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (near Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramercy 8498

Годині приймати: від 10. рано до 8. вечер.
В неділі від 10. рано до 1. полудень.

140 EAST 22 ST, N.Y.

Dr. I. Michel

100 E. 7th Street,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4636. 100-12

Спеціяліст недуг нервових і сьвідомости, лікувальних операцій в Вашій мові або у себе в офісі. Розмовить со з Вами по українськи.

Годині офісові: від 12. до 2. і від 6. до 8. щодня, в неділі від 10—1.

ЗНАНЄ ЖИТЯ

„Знанє Житя" — се нова книжка на 58 сторін друку, видана накладом „Свободи", а вийшла зпід пера

д-ра С. ДЕМИДЧУКА

Вартість має 10 рублів, а кождий дбаючий сьвідомо повинен мати. Розділи в ній: Як сформувати лікар житя. Вибір занятя. З чим приходить до в сьвіт. Дві епохи. Як гоїти за дванаєсь тиждень. В пригоді тієї дорогої душі. Любов бізнесного в практиці; поводинок. Зазій свого житя. Гриґі — поміжнародні відносини. Ідеї — поміжнародні відносини. Се праця належить в поступово-науковім тоні, має вагоме упорядкованість, а спосіб вільно належить з практичного житя ознаки. Вартість праці, бачить кождого, що є в кождій українській хаті.

ЦІНА РАЗОМ З ПЕРЕСИЛКОЮ 30 ЦЕНТІВ.

Замовленя посилайте праз з грішми на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову спонаглиненку або нетерпну недугу а потребуєте помочи спеціяліста

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скора, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси нахаднились через довгі роки в тім самім будинку, і мою ловкість як потверджено, рекомендує і усьвідомлює кождого, бодай кілька в місяць відвідувано оказалощо уверить Вас, що Ви потуманні на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болі голови, запорот голови, нервоза, спокійно сон Ваш в очах, слабі пам'ять, слабі і нервові нерви, безсонність, болі в спину і кривці, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні хвороби, неправильно мовлення і мовчи, неправильні болі, наступ на спину і ноги, нервоза до жінок.

ПРИМІНЮЮЧИ ЕЛЕКТРИЧНІ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УЛЕПШИТЬ ВАС ПО УСІЙНІЙ ОБСЛІДІ ЛЕЧЕНЯ.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
140 East 14th Street,
Nearer Tuesday Hall
NEW YORK CITY

Годині офісові: Денно від 9. рано до 4. пополудни і від 6. до 8. В неділі і приказані сьвяти: від 10. до 2. в полудень.

ОСЬВІНЬ ПОЧЕКАЛЬНЯ ПОКІЙ.

СОКОЛИКИ

Комедія в 4-ох діях Григорія Цегельського.

СЯ КОМЕДІЯ НАДАЄТЬ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 7 ЖЕНЩИН І 6 МУЩИН.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовленя посилайте праз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Коли чоловік є хорий

то перевіш річчю, що він хоче зазнати о „до знайти доброго лікаря".

Коли закуєте свої гроші перед до знайдете Dr. Kalendar, 47 Market Street, Філадельфія, то знайдете практичного спеціяліста за якими нужаєтесь без серцю часу і гроша на пошук лікаря.

Коли Ви не можете відвідати по порадника, то дбаєте о дуже обережний і подовжаєте довгої слабості; то є, що він нужні докладно пишіть Dr. Kalendar, Ваше ім'я і прізвище і вказуєте і докладні адресу, тоді до вам пошлете книжки проти, поміжні ваші хвороби, одержите лучшої Х-рай, або що вашого, то Вам дає під рукою для Вас. При кожнім тих способів рекомендую Вам Dr. Kalendar кидати нужденне, можливо і можна.

Дбаєте самі Ви, що є уширюєте дбаєте на дбаєте. Якщо чоловік не можно відійти задля бруку грошів. Кождий робітник може чекати на лікаря, можна можно сплачувати його можливість чекано або місячно, як можно, а бо можно лікаря бого дорогий приходить з вас дешево, що ходить перед не можно обдавати ся для до вас.

Його інституція має кождий найвищійший аварат до ожидання перед: Статів, Галмеїн, Дерадів і Гай-Фрізнеї Електрічні; Ванно Інгалятоїрів, Електрів Оскілятоїрів, і інші модерні аварати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕДУГИ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОМИНАЙ МОЧОВИ.

Прийдіть до него і станьте здоровими.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 9-ої вечер; в неділі від 10-ої рано до 2-ої вечер.

Др. Лайонс спеціяліст через останних 28 літ

Всі недужі мущини, женщини і діти нехай прийдуть до мене за порадою. Я є спеціяліст від нервових і хронічних недуг від 28 років.

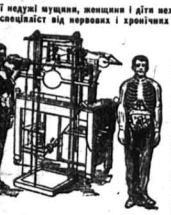

Многі літа я був в зносинах з найлішими шпиталями міста Ню Йорку. Своєгоя мою лічеби є в наукових методах, лісних лікарській професії в Европі і Америці. При ліченю уживаю найлішні і найновіші ліки, примінюючи встрикуваня анті-токсини в організм в случаях недугя крови. Мій офіс посідає найновійші наукові, електричні прилади і найлішу Х-рей машину в Ню Йорку. Коли Ви, недужі, прийдете до мене. Не тратьте часу. Зволікати небезпечно. Памятайте! Вам не треба відкриватись від праці. Часто одно лічене—отсе що Вам треба.

Грунтовні оглядини і порада безплатно. Ми говоримо Вашою мовою.

Dr. LYONS, 126 East 34 St., New York

MEŻNY PARK AVE. i LEXINGTON ST., NEW YORK CITY.

Приймає від 9-тої рано до 7-мої вечер. В неділі і сьвята від 9-тої рано до 2-гої пополудни. 107—

ЯК ПОВЕСТИ СІЧОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Січова Організація в Америці істнує вже два роки. У цілім тім часі були скликані три засідання головних урядників, на котрих то засіданях говорено і твердженo, що Січова Організація має вести ся дорогою безпартійною, не політичною. Через цілий той час все йшло не згірше. Деякі партійні одиниці, дивлячи ся з боку на таке неделе Січової Організації, завидували їй, що вона має таких провідників, котрі так потрафлять нею повести, тим більше, що між нами, Українцями, нема чоловіка, котрий би держав ся безпартійности. Такі люди думали, що небаром Січова Організація перейде на партійну дорогу і буде ще одна партія більше між Українцями в Америці.

На послїднім засіданю головного уряду Січової Організації мож було добачити, що у декотрих урядників закроювалась охота звести Січову Організацію на дорогу партійну. Їх тягло туди так, як ножка до горівки, і в них видно було охоту до такої сварки, як сварить ся ріжні партії між собою. Але їх мрії не здійснились... Молодші урядники, котрі занимають місця в Січовій Організації і котрі практично переконали ся, що партійність і сварка до нічого доброго не доведуть, всіми силами оперли ся, щоби не допустити до того.

Тут в Америці витворили ся ріжні партії, котрі лишень деморалізують нарід і не доводять до нічого доброго. Тепер люди помішались. Котрі перше йшли доброю дорогою, тепер самі не знають, куди йдуть. Одні називають себе клерикалами, другі соціялістами, треті націоналістами, четверті большевиками, пяті знова меньшевиками і т.д. І те все годі зрозуміти, бо у кождого з них є инакше переконанє на справу народну.

Отже виходить з того, що жадній партії не мож вірити, ніяк на партіях не мож опиратись. Лишаєть ся одна дорога, на котру можна покласти надію, що можна піддержатись для справи української, для справи народної — се **дорога безпартійности.** Обставини, в котрих ми живемо, так склались, що иншою дорогою іти годі, і ми, українська молодїж котрі гуртуємо ся в Січвій Організації, такої дороги повинні придержуватись, коли хочемо причинитись для добра України. Ми знаємо, що вся надія нашого народу полягає на нас. Коли ми пійдемо ріжними партійними дорогами, то ми нікоди не збережемось солідно працювати для свого добра, для добра народного.

Січова Організація іде тою дорогою і нею дальше іти повинна. Се є одинока дорога, котра збереже українську молодїж від руїни і деморалізації.

В послїдних часах мож завважити, що клерикали називають Січову Організацію соціялістичною. А соціялісти знова кажуть, що Січова Організація є клерикальна. Однак анї одні анї другі не мають рації, бо Січова Організація ніколи не блудила по таких дорогах і не повинна блудити. Січова Організація не повинна сходити зі свого теперішного становища, коли хоче удержати єдність і карність у своїх рядах. Повисше згаданою дорогою повинна іти Січова Організація дальше до визначеної своєї цїли, а тоді сповнить свій обовязок і притім зробить дїло народне.

Січова Організація в старім краю, а зглядно молодїж, яка в нїй гуртуєть ся, держить ся разом і помимо всяких перешкод, помимо доносів, помимо переслїдувань, як від чужих так і від своїх, не уступала анї на крок зі своєї дороги, зі своєї визначеної цїли. І хотяй противники сеї молодїжи називали її соціялістичною, то се анї тим молодцям, анї їх симпатичній організації зовсім не пошкодило.

І ми тут в Америці повинні повести Січову Організацію тою дорогою, безпартійною. Під січовий малиновий прапор повинна стати вся українська молодїж в Америці, без огляду на всї докори, для добра України і її народу.

Йосиф Шаровський.

ФЕДЕРАЦІЯ ЧИ САМОСТІЙНІСТЬ

Вже кілька разів правительство Української Республики звертало ся до правительств республик, котрі повстали на теритоpії бувшої російської імперії, з пропозицією утворити федеральний уряд, який взяв би на себе задачі управи многими справами федерації тих республик, в першій мірі справу мира. Заклики сї остали ся без успіху. Не числячи полудневосхідного союза, який дав позитивну відповідь, всі инші республики збули сей заклик мовчанкою. Се дуже характеристичне явище і його можна обяснити двома способами: або сї республики в більшости є помірковані, або вони не прагнуть до федерації. Яке їх дійсне положенє, того ми точно не знаємо. Великоруська преса, яка повинна би бути докладно осьвідомлена про національний „рух окраїн", вже з тої простої причини, що вона має своїх людий по всїх кутках бувшої Росії, і повинна би подавати періодичні вістки — мовчить. Можна думати, що вона поступає таксамо, як „во время оно" промовчувала цїлком боротьбу української демократії за автономію України. Мовляв, не потрібно розголошувати українського „вопроса". В сїй справі відбула ся навіть нарада представника московської преси, яка рішила „бойкотувати" українське питанє. Таке-ж легковажене національного питання московським громадянством і тепер. Що на „окраїнах" іде завзята боротьба тамошного населеня з московськими соціялістичними імперіялістами, які проголосили національний рух буржуазним і контр-революційним — се всїм відомо. Відомо також, що національне відродженє народів Росії змітає зі своєї дороги всї перешкоди й виступає вже яко першорядний чинник революції.

Важно знати точно, як в дійсности народи бувшої Росії ставлять ся до ідеї федерації. Чи хочуть вони її, чи може, як Финляндія, боять ся потонути в загально-російській федерації, і стремлять до самостійности або до прилученя до державки свого народу (Крим до Туреччини, Бесарабія до Румунії).

О скілько відомо, самостійницька тенденція переважає у народів, в яких висше стоїть уровень національного політичного розвою і більше розвинене сьвідомість соціяльно-економічна інтересів країни взагалі і своїх клясових інтересів зосібна. Для них дуже важним є питанє, щоб їх країна навіть у федеративним звязку не стала предметом економічного визиску сильнїйшого „союзника". Вони добре розуміють, що „спільність клясових інтересів всїх трудящих ся" можна як найлїпше і найлекше пристосувати й осягнути в незалежній національно державі.

Представники Грузії на зїзді народів у Києві заявили, що їх федерація не вдоволяє; вони прагнуть до самостійности.

Така-ж була заява Литовців, яку потвердив щойно закритий литовський військовий зїзд, котрий домагаєть ся утворення самостійної литовської держави.

Не всї що народи бувшої Росії сказали своє останнє слово в напрямі правно-державного устрою своєї країни. Найбільше численний нарід, великоруський, ще не самоопреділив ся. З початком лютого б. р. скликаєть ся „великоруський собор", на якім має самоопреділитись великоруський нарід. Може він подібно Финляндії, Литві і Грузії висловить ся за самостійність Великоросії?

Ідея самостійности в послїдних часах значно поширюєть ся в рядах української демократії, яка всецьло, з незначними виїмками, стояла дотепер на грунті федерації. До сього причинили ся всї ті перепони, які ставились і ставлять ся їй на кождім кроці зі сторони московської демократії. Ся нетерпимість в національній справі ширила ся в останних часах большевиками серед темного московського громадянства, салдатства зокрема, яка переходить в недопустимий шовінізм і заставляє неодного українського федераліста призадумати ся: чи спілка України з Московщиною принесе користь, чи шкоду українському трудовому народови. Чи вона принесе мир, чи дальшу боротьбу на цїлі десятиліття. Чи Московщина йде вирешті з претенсії метрополії до своєї кольонії?

Вся минувшина вказує, що союз московсько-українский робить українському народови такі шкоди, яких ніхто ніколи не всилі повернути. Справді сього не можна віднести на рахунок московського трудового народови, а лише його буржуазно-імперіялістичний частині. Але се тільки тому, що до революції демократичні московські круги не мали взагалі жадного голосу в публичнім житю і в управі державою. Та коли ті круги прийшли до власти, у них зявили ся такі-ж хижі зуби, як і у „благородних" імперіялістів. Найбільше соціялістичні „соціялісти" — большевики цїлком ясно й отверто говорять, що їх цїлию є утворенє одноцїльної „совітської" республики, а не якоїсь-там „буржуазної" федерації. Такий впрочім погляд всїх московських соціялістичних партій, крім соціялістів-революціонерів, які признають федерацію. Та і в тих федерація в практиці має оригінальне значінє, дуже зближене до кадетського поняття „областної автономії". Се виразно показало при рішенню питання про „суверенність української установчої ради, про ведене мирових переговорів правительством Української Республики і т. п.

Серед таких обставин становище українського федераліста дуже незавидне. З усїх народів ніхто так неутомно не стремить до федерації, як саме він — український федераліст. Він на всї сторони простягає руки і кличе: федеруйтесь! Та на сей заклик ніхто не обзиваєть ся.

Серед української демократії самостійник — се прямий сорт демократа-соціяліста. Очевидно, що самостійництво без соціялістичного підкладу, відірваного від житя, є пустим звуком; одначе з таким підкладом воно має всї права горожанства в Українській Республиці і воно займе визначне, або й перше місце. Житє біжить все вперед і на нікого не оглядаєть ся; навіть на тих, що уважають себе творцями його. В тім напрямі воно випередило всїх українських федералістів.

Україна в дійсности є вже самостійною державою, яку признали вже всї великі европейські держави — навіть народні комісарі; не цїлком ще признаєть ся „українська" революційна демократія.

На однім із засїдань Малої Ради голова Генер. Секретарїяту заявив, що найважнїйшим завданем сучасного моменту є закріпити українську державність. Се той фундамент, на якім твердо буде будувати ся житє-буте українського народу. Найтвердший фундамент — се повна незалежність України: щоби ні Москва, ні Варшава, ні Берлін, ні Лондон не вмішували ся в справи житя-буття українського, щоб український нарід сам користував ся всїми благами, якими природа так щедро надїлила його землю і які віками розтягали сусїди, оставляючи йому мізерні остатку—недоїдки. А тоді вже само житє скаже, з ким шукати союза, а кого обминати.

Коли Україна борола ся за автономію, то все московське громадянство співало пісню „єдиної, неделимої"; коли Україна проголосила федерацію, — Москва заговорила про автономію; коли тепер Україна стала самостійною, — Москва говорить уже про федерацію. Значить, тільки через самостійність може Україна дійти до федерації. А з ким — покаже будучність, бо ще не всї народи самоопреділились; не самоопреділив ся ще і нарід великоруський.

М. Д—ський.

(„Нова Громада").

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

посередничить у пошукуваню праці для робітників, особливо для тих, котрі шукають за працею в місті Нью Йорку. Бюро не обдирає робітників, а не тих, котрі обіцяють їх не зрекомендувати, а не тих, котрі обіцяють і працювати наших людий по кілька тижнів в якіщо дивлять їх до роботи та не виплачують їм. Й, що ширяє українців і чужих). Й, також, взиваю всїх Українців з Ню Йорку і околиці, котрі шукають роботи до чинення заявти свої в реєстрацию, щоб дізнавшись до чого, а дістають чесну роботу до-ру і добре платну, від $9.00 до $15.00 тиждень, а до приватного доку від $35.00 до $50.00 місячно, з вільними недїлями. Отже прошу прийти і зареєструватись, що лїпше у свого як у чужого. Приходіть всї з Ню Йорку і з околиці до правдивого українського бюра, де мова є українська.

Прошу голоситись від 7-ої рано до 7-ої вечер. 109-120

ЯКИМ КИРИЧ,

властитель.

110 E. 2 St., New York, N. Y.

між 1-ою і 2-ою а 2-ою А.

Коли Ви Не Мали Успіху в Приверненю Здоровля — **ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ**

в кождому хронічному, нервовому або скомплікованому недугою, котра вимагає услуги спеціяліста. Дорога до сьвідомого поворту до здоровля стоїть для Вас отворена. Мою методою є лічити нервово недугти і в сей спосіб дати висліди спорчиновкою постійно найлїпшеє в терапіях і в лїченю.

Спеціяліста висше 25 літ.

Порада даром.

Мої ціни є умірковані.

Нечиста кров, Недуги скірні, Недуги нирок, Недомагання міхура, Простатіти, Недуги жолудка.

Рупура і Геморойи лїчені з добрим успіхом без операції, Ревматизм, Біль серця, Нервове сердцебиттє, Біль голова.

Нервово вчуте обезсилення, Нервове лише тратиле, Нервове вичерпане, Болї в хребті, Рана в устах і на язику.

Нервово вчуте обезсилення, Нервове лише тратиле, Нервове вичерпане, Болї в хребті, Рана в устах і на язику.

Нечиста кров і недуги скірні лїчені з добрим успіхом.—Модні встрикуваня і Серум.

Всї другі недуги які є вислідом тих терпінь.

Dr. WILLMARTH, спеціяліст,

128 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 10—4 і 6—8. В неділї і правильні сьвята 10—2. 81—

DR. BROWN дентист, 45 East 7th Street, поміжно парком **NEW YORK, N. Y.**

Всїлякі роботи лікарсько-дентистичні по умірковаиній цїнах. При витяганю зубів уживаю спеціяльний спосіб для запобуваня, так що вашеє зовсїм не відчуває болю. Офіс заосмотрений у всї найновійші інструменти і є вперто чистий. Цїни легкі.

МЕДИЧНА ПОМІЧ

ЛЯБОРАТОРІЇ СВ. ОТЦЯ МИХАЙЛА.

Звісна по всїй Америці і Канаді своїми правдивими і найлїпшими лікарствами проти многих хронічних недуг. Сотки терплячих звертає ся до нас за помочию. Коли Ви є недужі, то звертайтесь до нас сейчас за катальогом, а найдете у нїм сей лік, котрий Вам потреба. По найденю ліку пришлїть замовлене і гроші.

НОВИНКИ

Порошок без бритви оголить Ваше лице в одній мінуті, чисто і безпечно. — Коробка 1 доляр.

Магічний Крем і Мило на красоту лиця, усуває пріщі, веснянки, сліди віспи, зморщки і чорнушки. — 1 слоїк з милом $1.25.

Жолудковий Бальсам на катар жолудка, лїчить гази жолудкові. — Фляшка 2 доляри.

Геркулес на скріплене сил і энергиї; дїлає добрим, енерґічним і здоровим. — Фляшка 2 доляри.

Фарба на волосє, на кольорованє сивого волося у всяких красках, щоби бути молодшим — Фляшка 3 доляри.

Волосорік на збільшенє і густїйше волосє. Запобігає випаданю волося, скріпляє корінї і усуває порідї. — Фляшка 2 доляри.

Вусорік, щоб дає густі і пушисті вуси. — Фляшка 1 доляр.

Волосопоштитель, усуває волосє з лиця і инших частий тїла в одній мінуті і є незадїльний. — Коробка 1 доляр.

Бальсам св. Михайла на очищенє лиця і крови. — Фляшка 3 доляри.

Бальсам, успокоїлний нерви, привертає спокійний сон і усуває болї голови. — Фляшка 2 доляри.

Магічний збір пахучих корінїв до запрасуваня ванною для женщин. — Цїлий збір з 1 коробки 3 доляр.

Чиститель тїла, на пріщі, сверблячку, лишаї і екзему на всї части тїла. — Слоїк 2 доляри.

Просимо витяти і заховати се оголошенє. Пришлемо **ДАРОМ ГОДИНКУ** кождому, хто пришле відразу 10 долярів на всякі ліки протягом сего місяця. Звертайтесь до Головної Медичної Лябораторії Св. Отця Михайла, залучаючи гроші, на адресу: 107с1в

ST. MICHAEL MEDICINE CO., Carlsdadt, N. J.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ для мущин і женщин.

Доктор Васерман, який лїчить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте перервати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченю недугта. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимі недуги він не бере лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1205 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. повол. Голосіть ся особисто, до почтою по лїчу. Можете говорити по українськи.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

вчи лїпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю покладний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в моїй школї, той може робити незалежно і шофером. Будете мати вдвічі по-ї часи. Вказуємо до моєї школи є одною з лїпших в Америці. З нас є 8 машин з 1917 р. до науки. Дуже і вечірні курси. Можете заробляти 25—35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділї.

Завдяйтесь до нашої школи, — у нас є штатний професор Д. Лєсьвановіч.

ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

ПЕКЛО В ХАТЇ!

ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЙ

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

Замовляти посилайте прямо з грішми на адресу: SVOBODA, 82 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ELLWOOD CITY

Є МІСТОМ ТЕПЕРІШНОСТИ І БУДУЧНОСТИ.

ELLWOOD CITY є одним з найбільше просперуючих міст стейту Пенсильвенія, де находить ся більше як тригцять фабрик, за трудняючих понад десять тисяч робітників.

В ELLWOOD CITY реальности мають високу цїну і зростають ще більше тепер зі зростом міста.

В ЧАСЇ ВІЙНИ НАЙБЕЗПЕЧНІЙШИМ ВКЛАДОМ Є КУПНО РЕАЛЬНОСТИ

ВАШІ ГРОШІ будуть найлїпше улькоовані в реальностях, які находять ся в великім промисловім місті. В Пенсильвенії одиноким з найбільше просперуючих міст є ELLWOOD CITY.

В ELLWOOD CITY відносини для робітників є знамениті а робітники є добре платні.

В ELLWOOD CITY повинен всякий робітник поселитись, а його гроші будуть добре забезпечені.

ЛОТИ в Country Club, присілку Ellwood City, які продає International Real Estate Company, находять ся всего кілька мінут віддалени від фабрики; вони є досить великі а цїни їх ни на теперішний час є дуже низка.

Помимо доказів, що се місто зростає, дасть ще тут відчувати брак домів, а U. S. Steel Corporation будує тепер около 200 домів для вигоди своїх робітників, щоби не потребували їздити з сусїдних місцевостий.

Не зволікайте побачити се гарне місто і сей Country Club присілок Ellwood City, в якім є наші лоти, зовсїм на рівнині, в цїнах тепер низких, і які дають Вам добру нагоду оснувати свою хату і корисно вложити свої гроші.

Пишіть сьодня по дальші інформації до Головного офісу:

INTERNATIONAL REAL ESTATE COMPANY,

ГОЛОВНИЙ ОФІС: 212, 213, 214 BAKEWELL BUILDING, PITTSBURGH, PA.

Pit Grant and Diamond Sts., напротив будинку судового.

КРАСОТА ПЕРЕД УСТИ

Тепер є найлїпший час до утуманя з лиця непотрібного волося, дьобдин, пріщів, веснянок і чорнушок. Рішена є тепер найкоротшим порядком до освітлення гарного, густого, лискучого волося, як також округлого, повного биюту. Голосити ся особисто або листовно, залучаючи марку на відповідь до:

THE SPRAUGH CHEMICAL CO. 100 E. Fourth St., Dept. B.B., NEW YORK, N. Y.

Коли Ви недужі по-крадьтеся зі мною

Я вибрав за свою спеціяльність застарілі, нервові і скомпліковані недуги, які вимагають особи спеціяліста.

Зверніть ся до мене, коли Ви є недужі а ми постараємось ужити всї наші сили, щоби полїпшити Ваше здоровлє. Коли Ви терпите на жолудок або біль печінки чи кишок, безсильність, безсонність, болї голови або загальне недомаганє, то порадьте ся зі мною. Коли Ви терпите на ревматизм, ломанє, болї в суставах і др. терпіня, то зверніть ся до мене. Мій довгий досьвід і практика дають мені змогу надїятись, що Ви зістанете мною вдоволені і будете мені признальні на все.

Не відкладайте Ваше лїченє. Поспішіть, щоби запобічи Вашій недузї ще вчас. 91—

Перша порада даром.

Години приняття від 9-ої години рано до 8-ої вечер, в неділї від 10-ої рано до 1-ої в полудне.

Dr. MESSEC

СПЕЦІЯЛІСТ

124 N. 8th Street, Philadelphia, Pa.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноки спеціяліст недуг мужеских в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеских, котрий уже своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89
614 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образованє, в яке занятє Ви би не працювали, зачніть учити ся

АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся вивчити читаєи, писати і говорити по анґлійськи кождого Українця, що жиє в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся анґлійської мови під наглядом фахового учителя або учительки. Платни за цілий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи, покінчили курс тисячі Українців. Від кождого з нас і кождому дивно, що так легко і приступно вивчив ся анґлійської мови після нашої системи. Прибої задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим ключем — чесна точність і строге виповнен діл.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46, Sept. W. 47th St., New York, N. Y.

КУРСИ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

ФАРМИ

Готові засіяні фарми в стейті Ню Йорк, Ню Джерзи, Конектикут, Верджінія, на догідні сплати продає

AMERICAN LAND AND IMPROVEMENT CO., 129 Greenwich St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

поєднує у своїм складі книжки ріжного змісту. — Коли ві, то вишлемо Вам ціни книжок, залучаючи 3-центову марку на пересилку на адресу: 56—156

SICHOWY BAZAR, 84 E. 7th St., New York, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ

рятує в 24 годинах. Кожда пачка має напись з MIDY. Уживайте відробіть.

ВАРТІСТЬ ЗДОРОВЛЯ.

Вартість здоровля може лише той належно оцінити, хто був сам покривджений, бо нема нічого дорожшого як здоровлє, бо ЗДОРОВЛЄ ся БОГАТСТВО. Не робіть ранійші як дотепер Ви будете хорі, або чи недуга Ваша є легка або тяжка, і коли Ви надаєте помочи досьвідченого Спеціяліста, то не спеціяліста, а порадьте ся Др. Фальком, котрий протягом послідних 21 років лічив тисячі недужих мущин і жінок, і коли Вам недуга є до вилічити, він подужа Вас скорше, дешевше і дешевше як многі инші Спеціялісти. Він частіймить недуги, які другі Спеціялісти помогли вилічити, бо він бавить і опікуєть ся недужими особисто. Він лічить не справдешні болїзні і не природні, а много випадків, котрі покидають готові жити, віддають від Ню Йорку, відвозять Дра Фалька в його офіс то надають помочи.

В його офісі находять ся всі найновійші знайдені Електричні апарати, на яких чудова X-Ray машина, котрою можна бачити всю кожду часть в людськім тілі. Он машину уживають лише недужим. В многих случаях вона одкриває многих мущин і жінок від великих страждань.

Коли терпите на ослабленє нервів, болї голови і кремлї, катар, болї горла, ревматизм, чирвяк, ширші недуги, нервости, запір, геморойди, дрожливости мікура і нерви, то найдобрійше до того сейчас і порадьте ся з Дра Фальком, спеціяліст-лікарем.

ПОРАДА ДАРОМ.
НЕ ЛІЧИТЬ ЛИСТОВНО.

Dr. FALK,
СПЕЦІЯЛІСТ,
11 West 28th St., New York City,
(між 5-ою Еквню а Бродвеєм)

Годинї офісу: від 11-ої рано до 7-ої вечер. Неділї і вправдні: від 10-ої рано до 1-ої полудня.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. вересня с. р., точно о годині 1-шій пополудни, під числом 108 Кесут стр. Кождий член повинен прийти на означений час, бо в 3-тій годині пополудни відбудеть ся посьвячене прапорів братства св. Петра і Павла в гали Соколів, то й наше товариство возьме участь в тім торжестві. Обовязком кождого члена є прийти і лепту з собою взяти. Так що раз прошу: зійдіть ся всї як один, щоб ми не встидали ся, як пійдемо на галю. — Н. Гавич, предс.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. вересня, о годині 7.30 вечер, в гали звичайній, 1012 Newark Ave., Jersey City, N. J. Обовязком кождого члена явити ся на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член повинен припровадити що найменше одного нового члена. Українці і Українки зпоза нашого братства і У. Н. Союза повинні прийти і стати членами згадаваної орґанізації, бо се наш одинокий захист на чужині. Наше братство ухвалило приймати членів без вступного через три місяці. Тож користайте з нагоди. — В. Піддубчишин, предс.; В. Матвіас, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4. повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся 14. вересня, о годині 7.30 вечер, в гали Укр. Нар. Дому, 72 Морс стр. Обовязком кождого члена явити ся на означений час і вирівнати свої місячні складки. — П. Крайник, предс.; С. Глина, кас.; М. Смакула, секр.

ДОСЬВІД ОТЦЯ МОЛІНҐЕРА

знатного Пітсбурського сьвященика і лікаря мають вже о сто літ медичні досьвіди того часу.

Отець Молінґер, лікар для 300,000 пацієнтів, в часї своєї знаменитої карієри, відкривав перше причину хаки приписні лік. Про й що водяни розписувались часописи. Находять ся понад 20,000 сьвідоцтв про й що чудові успіхи. Часописи записували й що медичні діла. Тисячі людий уживали й що рецепту нині і инше про відновлене здоровле і добуте щастє. СЛАВНИЙ ЧАЙ ОТЦЯ МОЛІНҐЕРА був й що в 8 терпи і ліком. Він зчуває щастости з тіла, є лагідний і помічна й для молодих і старих; зладжений з рідких цінних лічничих зіл, яких сьви управляють неправильности утроби, запір, недомагання жолудка і нирок. Терплячі на ревматизм і особи дїткнені болем голови або замечнцем крови, хвалять сей здоровий старозвичаєвий природні й лік.

Пять місячна коробка, вистарчаючи для родини, гарантована і пакована чисто і сьвіжо, висилаємо за зарядом $1.00 готівкою, марками або money-ордером. 110c116

Вищійть 10 цент. додатково на забезпечене посилки. Коли Ви хочете, щоб Вам її прислано, то можете заплатити на Вашім почтовім офісї; ми виплатимо на С. О. D.

MOLLINGER MEDICINE COMPANY
Mollinger Building.
14 East Park Way (N. S.),
Pittsburgh, Pa.

$ Коли війна скінчить ся $

много виказників відкриваних заощаджених праць будуть потрібні.

ВИНАЙДІТЬ і УЛІПШУЙТЕ всякі праці які відносять ся до фармерських і будівельних машин і отримайте свою НАГОРОДУ.

ВІЙНА викликала нашу заготовлюваню ВОЄННИХ ЗНАРЯДІВ. Винайдіть:

1. Праці багатствий до перетворення праці.
2. Заощаджі і сперати для комірів, і много много других.

Пишіть дись по нашу нашу інструкцію і програму пишету, що дасть Вам всякі потрібні інформації в патентових справах і нашу методу постукування. Ми дамо Вам особливе.

Наша цїна низка буде висилку ДАРОМ на жадане. 110c119

R. MORGAN ELLIOTT and CO., Patent Attorneys, Suite 701, Woodward Bldg., WASHINGTON, D. C.

ПОЗІР! ПОЗІР! ДО ВИНАЙМУ АВТОМОБІЛІ

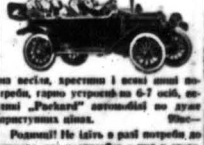

на весїля, хрестини і всякі инші потреби, гарно устроєні на 6-7 осіб, сильні „Packard" автомобілі по дуже приступних цінах. 90ac—

Родинні! Не ідіть в разї потреби до чужого, дає постаравйте о нас у свого.

Обслуга в день і в ночи. Виробляємо також на годину.

Прийдіть або телефонуйте до: Мгр. І. ПЛАЩЕСКА і БРУ, 205 E. 14th St., New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 400

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 15, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої)

Ціле відшкодоване, яке Росія зобовязала ся заплатити Німеччині, виносить $1.125,000.000 (5 міліярдів марок), котра то сума має бути заплачена в почтовий золотом, а в половині банкнотами.

Першу рату відвезено з Москви до Берліна окремим поїздом під сильною сторожию. На границі відобрав її представник німецького державного банку.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПРИБУЛИ ДО АРХАНҐЕЛЬСКА.

АРХАНҐЕЛЬСК, 4. вересня. — Американські війска прибули зі Злучених Держав щасливо до Архангельска. Богато американських жовнірів говорить вправно по російськи.

Переважна часть американських жовнірів, які висїли в Архангельску, походить з північних стейтів, де зима буває щодо строгости подібна як в Росії. Подорож була спокійна і тривала коротко. Жовніри мали всякі вигоди, лише ліста недужих на морську хоробу була значно велика.

Відозва премієра Чайковського.

АРХАНҐЕЛЬСК, 31. вересня. — Премієр північно-російського правительства, Чайковський, оголосив отсей маніфест:

„В краях північної Росії сильно большевицьке ярмо. В порозумінї з аліянтами правительство північної Росії, не уважаючи берестейського договору, поставило собі за ціль прогнати Німців поза границї Росії і відбудовати нову, велику і неділиму Росію.

„Ідучи за покликом ліґи відродженя Росії, зложеної з представників всїх політичних партій з виїмком крайних, правительство північної Росії утворило ся зобєднатів до установчих зборів, вибраних в північних російських губерніях, і з представників земств та міских дум.

„Адміністраційні і судейські власти вже привернені. Російська армія наново зорґанізована на підставі карности. Аліянти дають нам поміч. В північній Росії проголошено мобілізацію. Бажаючи забезпечити дійсну свободу і демократичний режім, правительство північної Росії подало руки другим областним правительствам, маючи яко остаточну ціль утворенє одного правительства для цілої Росії, опертого на праві загального голосованя.

„Правительство північної Росії вчиває всіх горожан горнути ся під прапор освободженя вітчини, охорони здобутих вольностий і відродженя Росії.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Надійть ся великих змін в німецькім правительстві.

ЛОНДОН, 10. вересня. — Вісти з Амстердаму доносять, що в найблизшім часї в німецькім правительстві зайдуть радикальні зміни: Місце канцлера на місце Ґертлінґа обійме др. Сольф, а до кабінету війдуть соціяліст Шайдеман і провідник католицького центра, Ерцберґер.

Коли би дійсно такі зміни зайшли, то се було би ознакою, що Німеччина розпічне мирову офензиву на широку скалю.

Всїх трох зачисляють до кляси людий умірковаих, які бачать конець війни в мирі при помочи переговорів. Шайдеман і Ерцберґер постійно обставали за умірковною політикою і щасї мусїли зводити боротьбу з militаристами.

В ФИНЛЯНДІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький князь годить ся прийняти фінський престол.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Князь Фрідріх Карло Гессен згодив ся прийняти фінську корону, як се доносить, вийшна телеграма з Копенгаґен.

Князь відвідав Финляндію і відбув ряд нарад з політичними провідниками в ріжних містах, через котрі переїздив.

Фінський сойм буде скликаний дня 26. вересня в цїли переведеня вибору короля.

В кождій українській хаті повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли бути доси вилічені, то не зневірюйте, а прийдіть і порадьте ся БЕЗПЛАТНИМИ оглядами та порадами про нерви, слабу кров і нервову слабість. Ми маємо з досьвідченим практикою і досьвідченими і щирими в лїченю нервових і кремлевих недуг. Оглядини Вам і порадами Вам дамо даром і вільно.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на ману кровбіду, нервову, кремлеву, сильну або скомпліковану недугу; або коли Вам довгий терпіли молодуш, нервов, мікура, то прийдіть по пораду що нам, щоби

НАЙТИ ПОМОЧ ТАМ, ДЕ ВОНА Є.

Дамо Вам докладну в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ і СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уникальними дати Вам методами Електро-Мікстурою Дїйсна, яка помогла сотки тисяч людий, а також знаних і терпляних уреченим на ріжні нуги і неоперативні недуги.

ПАМЯТАЙТЕ: Знайдемо, коли лїка і можливе лїченє в обмежуваню. Прийдіть до нас, коли розробуєте нашого досьвідченого і ґрунтовного спеціяліста.

Години офісу: 9. рано до 8. веч. Неділї 10. до 2. попол.

Drs. DOYLE & LEWIS
749 Sixth Ave. Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

$ УВАГА! БЕЗПЛАТНА КНИЖКА І ГВАРАНЦІЯ

будуть висилану на жадане висилка. Моя книжка є для кождого необходима. Вона містить 1000 ориґінальних рецептів і много цінних інформацій. Вислано її цїлком

БЕЗПЛАТНО

разом зі СПЕЦІЯЛЬНОЮ листою описуючою ВОЄННИЙ ВИНАЛАЗОК. 104c16

Я дам ГВАРАНТІЮ. Порадьте се мене знам удесьте се до кого пишете.

Пишіть дякно в своїй мові до адекватної і найбільшої українській патентовій фірмі:

A. S. WILSON, Patent Attorney, Victor Building WASHINGTON, D. C.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

уділює безплатно поради у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від годин 4-ої до 7-ої пополудни, а в неділї від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.
209 E. 6th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 9069

РЕЛІҐІЙНІ ОБРАЗИ

чудовими артистичної роботи, портрети великих українських мужів, копії знаменитих сьвітських картин, ілюстрації до книжок і журналів і ріжні символічні рисунки виконує український артист-маляр ВОЛОДИМИР А. СИРОТЕНКО за можливо дешеві цїни.

Адреса: 8c—
V. SIROTENKO,
2110 Arthur Avenue,
New York City.

РОСІЙСЬКІ ЦИГАРЕТКИ

роблені цїлковито з імпортованих російських і турецьких тютюнів найлїпшої ґрадї.

З коробками тутешніми:

№ 1 1000 штук $15.00
№ 2 1000 „ $16.50
№ 3 1000 „ $18.00

Продаємо також продаж пачки о 100 цигарєток: № 1 $1.50, № 2 $1.65, № 3 $1.80. Гроші на 100 цигарєток висилають ся звичайно вразі з замовленєм. При замовленях на 500 і більше 500 цигарєток можемо надаєсь $1.00 додатку, з решту платить ся при доручене посилки до Поштової Кати. Всї посилки є оплачені і вони посилок оплачуємо самі.

Зверніть увагу на нашу торговельну марку. 10бс10

RUSSIAN STAR COMPANY,
Importers of Cigarettes
[illegible] New York, N. Y. [illegible]

ДЛЯ ДЕВЧАТ І ЖІНОК!

Даємо! Даємо! Не платите ані цента за свою нову сукню, то в сей спосіб найдете одиноке тайне лікарство, то є спосіб як ми можемо дати за ціна на цїна сукня, і як ми можемо дати за ціна на цїна сукня, і як ми можемо дати за ціна на цїна сукня.

Пишіть дякно в своїй мові до адекватної і найбільшої українській патентовій фірмі:

COLUMBIA DOY. SALE CO., Dept. 11, Box 5, New York, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.

Для оскольности мущин.

Пробуйте подаєте сих [illegible] 50 центів.

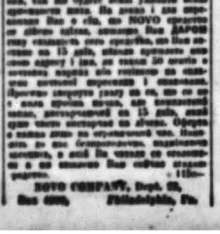

Оскольність мущин від давних времен, доставляє розкошів і рад на все життє. Ваша сильна сторона, ваше найлїпше мужеве мущин. Ви не в силі, коли ваше мужеве було вже [illegible] і [illegible] і [illegible] і

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся два роки, незмінному вивчуй, котрі по є в поєднаню найнови-шими ліки за свої бадання.

ВОНДЕРФУЛЬНЕ що пацієнтові ведуть нерозуть були вилічені без ужитя ляпіпобудь ТРУЕНЕЙ ЛИШЕ при помочи електричних природів. Рішучасно в багато таких случаях, які передно вимагали операції, можна мені вилічити цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїдаю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обадати хворіші внутренности людського тіла і Тиєсеї та пізнати причину недуги. Другою машиною можу пропаздити сиру електричного світла в тіло і забити мали паралізні бацилі, які є причиною всіх нерві і мозкових недоразумів. Той спосіб лїчена є не тільки новійшим, ще дійсно пресний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнано за незлічимого, по підпиваюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїчена, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часі.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: вівторок і четвер від 9 рано до 8. вечер, в понедїлок, середу, пятницю і суботу від 9. до 12. в полудне, а в неділї від 9. до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
Близько стації елевейтер 3-ої елеї і собаєм.

Др. Еміль Айхель Український ДЕНТИСТ
4914—1st Ave., PITTSBURGH, PA.
NEW YORK, N. Y. corner 3rd Street
виробляє штучні зуби, котрі виглядають як живі. Виробляє золоті вставки. Робота ґваранована, ціни умірковані.
Годині: від 10. рано до 9. веч., крім пятниці, в неділї від 10. до 2. полудня.

Dr. KOLER,
PENN Ave., PITTSBURGH, PA.
ЛІКАР
(говорить по українськи)
DR. KOLER є одиноким лікарем в Питсбурґу, котрий одержує свої студії в Европі, має 28 лїт досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, нервовість, пухлину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, шлунка, утробу, нерви, кишки, печінки, пузиря, а всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 99% і 0% уміє при лїченю недуг крови. Гонорею ся вилїчує, почтою не лїчу.
Годині приняття: від 9. рано до 8. веч., в полудне від 9. до 5. веч., в неділї від 9. до 2.

Український лікар з одеси
Др. КАУФМАН
111 E. 7th St., New York City.
Спеціяліст всїх мужеських, женських і дїточих внутрішних недуг. Лїчить кожною машиною електричною, уникає X-Рей.
Годині приняття: від 9. рано до 9 веч.; а неділю від 9. рано до 4. по обіді.
Телефон: Орчард 6552.

ДО ХОРИХ ЛЮДИ ПО ВСЇХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ТОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої усїлякі лїкарські услуги.
ЛЇЧИТЬ З НАЙЛЇПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЮЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НЕРВОВ, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—
Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно на ню призначому дому новітньої спеціяльности з Відня.
Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з повною довірою свою недугу, а дістане совіту і безплатну пораду.
На відповідь залучить поч. марку.
Dr. B. HONENBERG
204 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY
Годині офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Майнери хочуть більшої платнї.

На зїзді в Скрентон, Па., 400 делеґатів підписало резолюцію до президента Вілсона, в якій домагають ся підвисшеня платнї. В резолюції говорить ся, що майнери не можуть виживити і удержувати своєї родини за платню, яку вони тепер побирають за свою працю. Говорить ся там, що майнери коли не дістануть підвисшки платнї, то покидають роботу і пійдуть до армії.

Позичка для Ліберії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Правительство Злучених Держав рішило позичити 5,000,000 долярів для ліберійської республики, яка виповіла війну Німеччині. Се вже девята алїянтска держава, яка визичає гроші у Злучених Державах.

Університет Вілсона у Франції.

Міська рада в Бордо, Франція, ухвалила одноголосно заснувати в місті університет в честь Вудрова Вілсона, президента Злучених Держав.

Найсильнїйша бездротна стація.

В Анаполіс, Мерілєнд, побудовано нову бездротну стацію, яка є найсильнїйшою в цїлім світї. Стація належить до міністерства маринарки. Перші бездротні депеші відійшли до британського, французького та італійського міністрів маринарки. Будова стації коштує 1,500,000 долярів. Будовано її через десять місяців. Вона може довити і пересилати депеші на 4.000 мль.

З Ню Йорку.

Арештовано тут 21-лїтного Михайла Паневича, який мешкав під ч. 21 Лудлов улиці, під закидом нельояльности.

Компанія „Інтербоpo Рейл Транзіт" оповістила підвишку платнї для своїх робітників. Підвишка виносить 20%. Вона відносить ся до 15.000 робітників, занятих компанією, і принесе компанії 2,500.000 долярів річного додаткового розходу. Робітникам в „Кар Еквіпмент" департаменті підвишка надаєть ся від 18-го серпня, иншим від 1-го вересня. Мотормени, які доси побирали 38 центів на годину, дістануть 50 центів, а кондуктори, які побирали 31 цент на годину, дістануть 43 центи. Подібна підвишка відносить ся до свічменів, гейтменів, агентів, товерменів, машиністів, вагрменів, свіцерів, небитерів і инших.

Фера при 92-гій улици, яка курсувала між мангатаном і Фуатон евенею, Лонґ Айленд Сіти, буде знесена во дни 28. вересня.

Поліційні власти арештували тут 42-лїтну панну Ванду Кітінґер, телеграфічну операторку, якій закидають страшний злочин державної зради. На поліційній стації Ванда Кітінґер призналa ся, що вона перед війною крала телеґрами, які правительство слало до фабрик амуніції в Ню Гейвен і Бріджпорт, Конектікут, і передавала їх німецькому амбасадорови. Власти сподївають ся, що викрили гніздо німецьких шпигунів.

З Байон, Ню Джерзи.

В тутешній фабриці „Тайд Вотер Ойл Компаня" наступила експльозія, наслїдком чого одного робітника убито, вісьмох ранено, з про одного ще не знати. Убитим є Тома Рейан, лїта ч. 22 Вест 21 улиця; раненими є: Едвард Гілсон 570 евеня Сі, Ярема Ґанлан 95 Вест 23 улиця, Едвард Норвуд 47 Вест 47 улиця, Ґровер Оуенс 920 Бродвей, Джеймс МекДональд, Джан Вілсон, Едвард Дойл і Джан Сівней, всї в Байону. Пропав десь Джан Сімпсон.

Воздушна почта Ню Йорк-Шікаґо.

Рух на воздушній лїнїї Ню Йорк-Шікаґо має почав ся. Один летун, на імя Макс Мідлер, перелетів уже літаком в обі сторони, везучи зі собою около 2.000 штук посилок. В дорозї з Ню Йорку до Шікаґо літак стає два рази, раз в Лак Гейвен, Пенсильванія, а другий в Клівленд, Огайо. Перелетїти з Шікаґо до Ню Йорку забрало 7 годин і 52 мінути часу.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Голубович і Жуковський переведені до віленської вязниці.

КИЇВ, 10. серпня. — Бувшого українського премієра Голубовича і бувшого українського міністра війни Жуковського, засуджених на два роки тюрми, переведено з Києва до німецької вязниці у Вильні, на Литві.

Арештоване Винниченка.

Одеське „Вільне Життя" доносить, що з початком серпня 1918 року українські власти заарештували були Володимира Винниченка, бувшого премієра кабінету за часів Української Центральної Ради. З Києва, де він перебував на літнім відпочинку, приведено його до Києва і посаджено до вязниці. Арештовано його на донос, що він приготовляє плани для повалення правительства гетьмана Скоропадського. Слїдство однак виказало, що донос був безпідставний і Винниченка випущено на волю.

Розлом в партії соціялїстів-революціонерів.

КИЇВ, 2. серпня. — В українській партії соціялїстів-революціонерів, яка в останніх двох засїданнях Української Центральної Ради заховила була на Україні всю владу у свої руки, наступив розлом. Партія розбила ся на два групи, іменно на інтернаціонально-максималістичну і національно-максималістичну. До останньої групи перейшли всї видніїші члени партії.

Соціял-Демократична Робітнича Партія против залїзничого страйку.

Київська соціял-демократична „Робітнича Газета", в числї з 9. серпня 1918 року, доносить, що центральний екзекутивний комітет Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії на своїм останнім засїданю напитував залїзничий страйк на Україні. Центральний екзекутивний комітет каже, що сей страйк є немудрим кроком зі сторони робітників, бо він доводить молоду українську державу до цїлковитої руїни. Комітет зажадав, аби страйкерри безпровочно повернули до праці.

Закон для військових.

КИЇВ, 7. серпня. — Гетьман підписав закон, який каже, що військові особи не можуть брати активної участи при виборах до якихнебудь законодавчих інституцій; не можуть належати до жадних товариств, комітетів або орґанізацій політичного характеру, а також не сьміють брати участи в жадних політичних маніфестаціях або демонстрациях.

Московський амбасадор.

Большевицке правительство іменувало письменника Дерешського московським амбасадором до Києва.

Виміняне України.

КИЇВ, 5. серпня. — Українсько-московська мирова делеґація обговорювала нині справу поділу довгів давної російської держави між области, які від неї відірвали ся. Український міністер торговлї Гутник заявив, що Україна може перебрати найбільше пяту часть всїх довгів колишньої російської імперії, в огляду на се, що вона становила пяту часть населеня російської держави. По довгій і основній дискусії обі сторони згодили ся, щоби Україна перебрала на себе 20% всїх актив і пасив російської держави. Притім прийшло до обопільної угоди, що фінансова незалежність України числить ся від 1-го падолиста 1917 року. Дальше обі сторони згодили ся, щоби всї спірні питання між Україною і Московщиною віддати до вирішеня мировому трибуналови в Голяндії або в иншій нейтральній державі.

З Холмщини.

КРАКІВ, 10. серпня. — Підчас коли австрійський премієр Гусарек приобщив польському парляментарному клюбови ревізію берестейського мира, то німецькі окупаційні власти безпощадно нищать в Холмщинї всьо, що лише остало ся ще польським. Скоропис-Болтуновський, український комісар, який сидить у Берестю, видає що дня відозви до населеня, в яких взиває його до боротьби против останків польонізації. В одній відозві говорить ся: „Підлящі! Стара українська Холмщина з Підляшем вертає назад до матірного краю, України. Прийшов конець Польщі на нашій землї. Скінчила ся вража польська аґітація. На місї розвал замінено всї польські школи, а й костели позамикали, коли буде треба. Ми нині є державою і з нами всї числить ся, бо за нами сила"

Народний університет в Києві удержаленo.

КИЇВ, 8. серпня. Міністерський кабінет порішив удержати Народний університет в Києві, ректором котрого є бувший президент бувшої Центральної Ради, проф. Михайло Грушевський. Сей університет буде мати чотири факультети. При новім університеті в Камінці, на Подїлах, отворено вже дві катедри: історично-фільольоґічну і математично-фізичну. Українська мова тут викладова.

Турецький амбасадор.

Турецький амбасадор Ахмед Ферід бей і військовий аташе обериг Еліб Бей прибули до Києва 10. серпня.

Фінський консуль.

Фінським консулем в Києві є др. Герман Гуммерус.

Міністер залїзниць

бутенко наказав залїзничим директорам видавати пенсію за май і червень усїм тим робітникам, які повернуть назад до праці.

Др. Кость Левицький веде оповідно против Гусарека.

ВІДЕНЬ, 7. серпня. — „Нове Вінер Таґблатт" доносить, що у Львові відбувають ся наради Українського Народного Комітету. Звідтам, вислуханим реферат посла д-ра Коста Левицького, бувшого президента українського парляментарного клюбу, а тепер президента Народного Комітету, одноголосно до звізвай своїх парляментарних послів, аби вони рішучо перейшли до опозиції против кабінету Гусарека і поборювали проти-український курс його політики. Зїзд домагає ся рішучо подїлу Галичини і сотворення українського корожного краю в рамах австрійської держави.

Український Червоний Хрест.

В Києві покликано до житя центрально українського Червоного Хреста.

Почта з Московщини.

В пятницю, 2-го серпня 1918 року, наспіла на Україну перша почта з Московщини, від часу, як Центральна Рада своїм третім універсалом з 20. падолиста 1917 року проголосила незалежність України.

Українське правительство

задумало затягнути 500,000.000 карбованців домашної позички.

Родзянкови не ведеть ся.

Лондон, 27. серпня. — З Києва через Берлін доносить, що Михайло Родзянко, бувший президент російської думи, опустив Донщину, бо між ним і гаманцем правительством приходило до непорозуміня. Він відїхав до Катеринодару, Кубань.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Розбір Австрії?

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецька „Франкфуртер Цайтунґ" каже, що Німеччина не може згодити ся на жадні внутрішні реформи в Австрії, бо се означало би відтягнене Австрії від союза з Німеччиною. Ся газета каже, що тепер кождий австрійський Німець лише, що він бореть ся не за істнованє Австрії, але за істнованє Німеччини. Бо смерть Німеччини була би рівнозначно смертию Австрії. Знову відтягнене Австрії від союза з Німеччиною було би смертельним ударом для Німеччини, якої Австрія є оборонним крилом. Німеччина скорше згодить ся на розбір Австрії і прилїсне німецьких країв до Німеччини ніж на внутрішні реформи в Австрії.

Полєщі для Польщі.

Німецькі окупаційні власти в Польщі як доносить краківська телеґрама з 4. серпня — задумали дозволити польському правительству навязати промислові договори з центральними державами, з Україною, з Московщиною і з нейтральними державами.

Максим Горький,

редактор „Новой Жизни", задумав виїхати за границю, де большевицке правительство здасть ся не схоче видати йому паспорту.

Шукають за новою землею.

Пять членів наукової експедиції Вільгальмура Стефансона вибрало ся дальше на північ, аби шукати за новою землею. Експедиція подала ся в сторону Сибіри, де недалеко землї князя Петрика сподївають ся робити досліди і вошукувати за новою землею.

ДИТИНА РОДЖЕНА:

В понедїлок — буде здібна, статочна і працьовита.

В вівторок — буде характерна, здібна і поступова.

В середу — буде вмілостайна і зарозуміла.

В четвер — буде енерґічна, щира і в підприємстві добре буде їй поводити ся.

В пятницю — оригінальна, дуже необережна і буде мати часті прикрости в житю.

В суботу — буде дуже здібна до всяких вигадок і дуже працьовита.

Через довгі роки, українські робітники (салї мущини) приходили до мого приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИН!

Я є спеціяліст на сих недугами мущин, що (і кождий) може вилїчити ся. Кровяні недуги (сифіліс, ґонорея, шанкер, шкрофули, пухлина, кровотечі, бані або строї виділ, слабість, нервовість, нервовий розпадок, нервовий ревматизм, нервовий біль, і т. д. — Я вилїчив тисячі, котрі були вилїчені від 20 лїт досьвіду.

Я є одиноким